

**Další vzdělávání dospělých formou profesní
kvalifikace v prostředí SŠ obchodní a služeb SČMSD
v Poličce**

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Lenka Danielová, Ph.D.

Vypracovala:

Martina Jurášová

Brno 2017

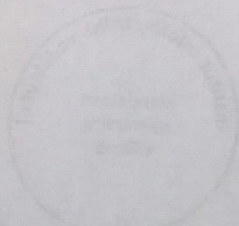

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Zpracovatelka: **Martina Jurášová**
Studijní program: Specializace v pedagogice
Obor: Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku
Název tématu: **Další vzdělávání dospělých formou profesní kvalifikace v prostředí SŠ obchodní a služeb SČMSD v Poličce**
Rozsah práce: 45

Zásady pro vypracování:

1. Seznámení s problematikou, vyhledávání odborných literárních zdrojů a pramenů.
2. Vytvoření metodiky práce (stanovení cíle, hypotéz, metod a technik vědecké práce).
3. Studium odborných literárních zdrojů a pramenů, zpracování teoretických východisek, příp. uskutečnění průzkumných šetření.
4. Zpracování textu závěrečné práce.
5. Provedení technických úprav závěrečné práce.

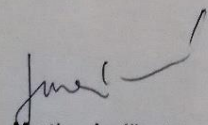
Seznam odborné literatury:

1. PLAMÍNEK, J. *Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014. 336 s. ISBN 978-80-247-4806-1.
2. PALÁN, Z. – LANGER, T. *Základy andragogiky*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. 184 s. ISBN 978-80-86723-58-7.
3. TURECKIOVÁ, M. – VETĚŠKA, J. *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada Publishing, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-1770-8.
4. VALIŠOVÁ, A. – KASÍKOVÁ, H. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011. 456 s. ISBN 978-80-247-3357-9.
5. PRŮCHA, J. *Andragogický výzkum*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. 152 s. Pedagogika. ISBN 978-80-247-5232-7.

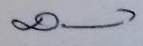
Datum zadání bakalářské práce: duben 2016

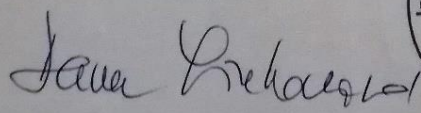
Termín odevzdání bakalářské práce: květen 2017

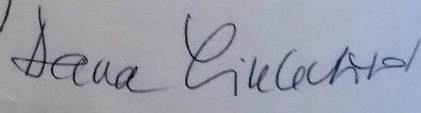
L. S.

Martina Jurášová
Autorka práce

Ing. Lenka Danielová, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.
Garantka studijního programu

doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.
Ředitelka vysokoškolského ústavu

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci Další vzdělávání dospělých formou profesní kvalifikace v prostředí SŠ obchodní a služeb SČMSD v Poličce vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

Bystré 24. 5. 2017

Podpis

Na tomto místě bych ráda poděkovala Ing. Lence Danielové, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a připomínky a trpělivost při vypracování této bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce je zaměřena na vzdělávání dospělých v rámci profesních kvalifikací podle zákona č. 179/2006 Sb. Cílem teoretické části je definovat zákonitosti vzdělávání dospělých a charakterizovat střední školu také jako centrum celoživotního vzdělávání. V teoretické části je objasněn systém profesních kvalifikací, vysvětleny pojmy hodnoticí standard, kvalifikační standard a vymezeny možnosti dalšího vzdělávání pro získání profesní kvalifikace. V další části jsou charakterizovány pedagogické dokumenty školy a popsána příprava vzdělávací akce. Metodami použitými pro zpracování teoretické části je studium literárních odborných zdrojů, analýza, syntéza a srovnání.

Cílem praktické části je představit prostředí střední školy, ve kterém probíhal kurz profesní kvalifikace 69-024-H Manikérka a nehtová designérka, a detailně popsat postup přípravy kurzu. Dílčím cílem je také porovnat obsahy školního vzdělávacího programu oboru Kosmetické služby a obsahu kurzu zvolené profesní kvalifikace. Nástrojem sběru bude evaluační dotazník vyplněný účastníky kurzu zaměřený na zhodnocení výuky a obsahu kurzu. Výsledkem dotazníku je vyhodnocení toho, zda kurz splnil požadavky potřebné k vykonání zkoušky podle zákona č.179/2006 Sb., která rozšíří respondentům kvalifikaci pro dané povolání. Výstupem praktické části bude také zhodnocení provázanosti vzdělávání žáků ve střední škole a kurzu profesní kvalifikace s cílem vydat doporučení pro další organizaci kurzů právě na základě teoretické analýzy a výstupů z evaluačního dotazníku.

Klíčová slova

Vzdělávání dospělých, profesní kvalifikace, národní soustava kvalifikací, hodnoticí standard, kvalifikační standard, centrum celoživotního vzdělávání, rámcový vzdělávací program, školní vzdělávací program.

Abstract

This bachelor thesis is focused on the adult education within professional qualifications according to the Act No. 179/2006. The aim of the theoretical part is to define the patterns of the adult education and to characterize the secondary school as a Center for Lifelong Learning. In the theoretical part, the system of Professional Qualifications is clarified and the concepts of the evaluation standard, the qualification standard and the possibilities of further education for acquiring professional qualifications are explained. In the next part there are characterized the educational documents of the school and there is described the preparation of the educational event. The methods which were used for the theoretical part were the study of literary sources, analysis, synthesis and comparison.

The aim of the practical part is to introduce the middle school environment where the professional qualification course 69-024-H Manicure and nail designer took place and to describe the course preparation process in detail. The partial aim is also to compare the contents of the school curriculum of the field of Cosmetic Services to the qualification standard of the chosen professional qualification. With the collection tools, the poll was filled in by the course of the participants, focusing on the evaluation of the course and the course content. The result of the survey is whether the course fulfilled the requirements for passing the exam according to the Act No. 177/2006, which extends the qualification of the respondents for the given profession. The output of the practical part was also an assessment of the interconnection of pupils' education at secondary school and the professional qualification course, with the aim of issuing recommendations for further organizing courses based on theoretical analysis and the results of the survey.

Keywords

Adult Education, Professional Qualifications, National Qualifications Framework, Rating Standard, Qualification Standard, Lifelong Learning Center, Framework Educational Program, School Educational Program.

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíle bakalářské práce	13
2.1	Cíle teoretické části práce	13
2.2	Cíle praktické části práce	13
3	Materiál a metodika zpracování	14
3.1	Materiál a metodika zpracování teoretické části práce.....	14
3.2	Materiál a metodika zpracování praktické části práce.....	14
4	Současný stav řešené problematiky	15
4.1	Pojetí andragogiky	15
4.2	Vzdělávání dospělých	15
4.3	Škola také jako centrum celoživotního vzdělávání	16
4.4	Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů č. 179/2006 Sb. ve znění zákona č. 53/2012 Sb.	19
4.5	Národní soustava kvalifikací.....	20
4.5.1.	Profesní kvalifikace	20
4.5.2.	Kvalifikační standard.....	21
4.5.3.	Hodnoticí standard.....	22
4.6	Další možnosti ve vzdělání při získání Osvědčení o profesní kvalifikaci ...	22
4.7	Základní pedagogické dokumenty školy	23
4.8	Školní vzdělávací programy	24
4.9	Příprava výuky podle ŠVP.....	25
4.10	Charakteristika dospělých účastníků vzdělávání	26
4.10.1	Zásady pro vzdělávání dospělých	27
4.11	Příprava kurzu PK.....	29
5	Praktická část a výsledky práce	32
5.1	Popis školy	32
5.2	Školní vzdělávací program	33

5.2.1	Popis uplatnění absolventa v praxi	33
5.2.2	Kompetence ve vzdělávání	33
5.2.3	Vzdělávací oblasti	34
5.2.4	Stručný popis vzdělávacího obsahu	34
5.2.5	Časová dotace předmětu odborný výcvik	35
5.3	Obsahová stránka kurzu profesní kvalifikace 69-024-H Manikérka a nehtová designérka	36
5.4	Porovnání obsahu učiva ŠVP a obsahu kurzu	37
5.4.1	Časový rozsah učiva, forma vzdělávání, způsob ukončení	38
5.4.2	Konečná analýza	38
5.4	Příprava a průběh kurzu	39
5.4.1	Fáze přípravná	39
5.4.2	Časový plán modulů profesní kvalifikace	39
5.4.3	Moduly profesní kvalifikace	40
5.4.4	Fáze realizační	42
5.4.5	Zkouška nanečisto	43
5.4.6	Fáze hodnotící	43
5.5	Metoda a realizace průzkumu	44
5.5.1	Vyhodnocení evaluačního dotazníku	44
6	Diskuse	54
7	Doporučení pro pedagogickou praxi	55
8	Závěr	56
9	Seznam použité literatury	58

Seznam obrázků

Obr. 1	Prvky procesu realizace vzdělávání Zdroj: Efektivní vzdělávání zaměstnanců 2011	31
Obr. 2	Časové rozložení kurzu Zdroj: vlastní	47
Obr. 3	Studijní materiál Zdroj: vlastní	47
Obr. 4	Materiální vybavení pro modeláž nehtů Zdroj: vlastní	48
Obr. 5	Obsah teoretické části Zdroj: vlastní	48
Obr. 6	Obsah praktické části Zdroj: vlastní	49
Obr. 7	Osobnost lektora Zdroj: vlastní	50
Obr. 8	Osobnost lektora Zdroj: vlastní	50
Obr. 9	Osobnost lektora Zdroj: vlastní	51
Obr. 10	Možnost využití získaných vědomostí a dovedností v odborné praxi Zdroj: vlastní	52
Obr. 11	Naplnil kurz očekávání Zdroj: vlastní	52
Obr. 12	Připravil kurz na vykonání zkoušky Zdroj: vlastní	53

Seznam tabulek

Tab. 1	Vzdělávací obsah ŠVP oboru Kosmetické služby	35
Tab. 2	Časová dotace předmětu odborný výcvik	36
Tab. 3	Časový plán modulu	40
Tab. 4	Modul profesní kvalifikace	41
Tab. 5	Vzdělání	44
Tab. 6	Věk účastníků	45
Tab. 7	Působnost v kosmetických službách	45
Tab. 8	Informační zdroj	46

1 Úvod

Hodnota celoživotního vzdělávání v současnosti stále stoupá zejména vzhledem k progresivním posunům prakticky ve všech profesních specializacích. Podnikatelé i zaměstnanci jsou proto neustále motivováni ke zdokonalování a vzdělávání se v oboru, ať už z důvodu širšího uplatnění na trhu práce, finančních benefitů či osobních ambicí. Vedle aktuálnosti tématu z hlediska celospolečenského bylo téma bakalářské práce zvoleno i z důvodu mých pracovních i osobních zkušeností s kurzy profesních kvalifikací. Škola, ve které pracuji, je autorizovanou osobou několika profesních kvalifikací, na jejichž přípravě, organizaci, realizaci i evaluaci jsem se odborně podílela.

Bakalářská práce je zaměřena na vzdělávání dospělých osob formou profesních kvalifikací, konkrétně kurzem profesní kvalifikace 69-024-H Manikérka a nehtová designérka a přípravou na zkoušku podle zákona č. 179/2006 Sb. Tato profesní kvalifikace úzce souvisí se školním vzdělávacím programem studijního oboru 69-41-L/01 Kosmetické služby, který se ve škole, kde působím, vyučuje. V bakalářské práci budou konkrétně porovnány standardy profesní kvalifikace a školní vzdělávací program tohoto oboru.

Profesní kvalifikace jsou určeny potencionálním uživatelům, kteří mají ambice se ve své profesi zdokonalovat, rozšiřovat a prohlubovat své dosavadní znalosti, dovednosti a návyky. Kurzy jsou zárukou získání relevantních ověřených informací ze strany odborníků a zároveň spolehlivě rozšiřují možnosti poskytovaných služeb pro pracovní pozice, to vše v relativně krátkém časovém období.

2 Cíle bakalářské práce

2.1 Cíle teoretické části práce

Cílem teoretické části bakalářské práce je vysvětlit a popsat vzdělávání dospělých s důrazem na vnímání školy a jejího prostředí jako centra celoživotního vzdělávání. Dalším cílem je popsat fungování systému Národní soustavy kvalifikací, nastínění zákona č. 179/2006 Sb. a vysvětlení pojmů hodnoticí a kvalifikační standard. Klíčové je také vysvětlení dalších možností ve vzdělávání, které získají absolventi kurzů s Osvědčením o získání profesní kvalifikace. Pro naplnění teoretických cílů budou popsány i základní pedagogické dokumenty dané školy a detailně vysvětleny jednotlivé fáze přípravy výuky a vyhodnocení kurzu. Součástí bakalářské práce je nutně i charakteristika dospělých účastníků kurzů a zásady ve vzdělávání dospělých osob obecně.

2.2 Cíle praktické části práce

Cílem praktické části bakalářské práce je představení Střední školy obchodní a služeb Svazu českých a moravských spotřebních družstev Polička, s.r.o. V další části je cílem charakterizovat školní vzdělávací program a kvalifikační standard profesní kvalifikace. Vzdělávací obsah ŠVP a obsah kurzu analyzuji a porovnám s cílem rozklíčovat a definovat případné mezery ve vzdělávacím obsahu ŠVP oboru Kosmetické služby, které mohou a měly by být pokryty právě v rámci nabídky dalšího celoživotního vzdělávání. V samostatné kapitole porovnám a popíši vzdělávací obsah učiva studijního oboru a obsah kurzu. Závěrečná část popisuje samotný profesní kurz Manikérka a nehtová designérka. V závěru praktické části budu analyzovat evaluační dotazník určený účastníkům kurzu, který ukáže, zda kurz splňoval podmínky pro vykonání zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb.

3 Materiál a metodika zpracování

3.1 Materiál a metodika zpracování teoretické části práce

Materiálem pro zpracování teoretické části jsou odborné publikace zabývající se vzděláváním dospělých, časopisecké články, legislativa, normy, internetové zdroje (systém Národní soustavy kvalifikací, Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, pedagogická dokumentace školy). Metodami výzkumné práce teoretické části je analýza, srovnávání a syntéza teoretických poznatků z odborných zdrojů.

3.2 Materiál a metodika zpracování praktické části práce

Materiálem pro zpracování praktické části budou pedagogické dokumenty školy a písemnosti týkající se kurzu profesní kvalifikace. Průzkumnou metodou pro praktickou část bakalářské práce bude evaluační dotazník. Dotazníkové šetření bude realizováno u účastníků kurzu. Metodou analýzy dotazníku je popisná statistika. Odpovědi u jednotlivých otázek budou popsány pomocí grafů a tabulek.

4 Současný stav řešené problematiky

4.1 Pojetí andragogiky

Nedílnou součástí andragogiky je vzdělávání dospělých. Slovo pochází z řeckého aner, andré – muž a ago – vésti a je definována jako: „*Věda o výchově dospělých, vzdělávání dospělých a péči o dospělé, respektující všestranně zvláštnosti dospělé populace a zabývající se její personalizací, socializací a akulturací. V oblasti výchovy a vzdělávání se zabývá zvláštnostmi působení pedagogických zákonitostí na dospělou populaci, definuje osobnost dospělého ve výchovně, vzdělávacím procesu, definuje systém výchovy a vzdělávání dospělé populace, jakož i zvláštnosti ve vztahu k ostatním pedagogickým a společenským vědám*“ (Palán, 2002, s. 7).

Pojem dospělý, který je objektem andragogiky, vysvětluje Palán, Langer (2008, s. 38). Dospělý je ten, kdo je vyspělý a zralý sociálně, psychicky, biologicky a ekonomicky a absolvoval minimálně základní vzdělání.

Beneš (2003, s. 13) formuje andragogiku jako vědní obor v systému věd o výchově a vyučování, zaměřený na veškeré aspekty vzdělávání a učení dospělých.

„*Na obsah pojmu andragogika i na obsah andragogiky jako vědecké disciplíny nejsou dosud názory sjednoceny. Bývá většinou chápána jako synonymum pojmu vzdělávání dospělých, eventuálně jako věda o vzdělávání dospělých, nebo v tzv. integrálním pojetí jako teorie a praxe vedení lidí a péče o ně v širším slova smyslu (vzdělání je zde obsaženo v péči a je považováno za základní formu péče o člověka)*“ (Bednaříková, 2006, s. 10).

4.2 Vzdělávání dospělých

Vzdělávání dospělých Palán (2002, s. 12) popisuje jako obecný pojem pro vzdělávání dospělé populace a zahrnuje veškeré vzdělávací aktivity, realizované jako řádné školské vzdělávání dospělých (získané stupně vzdělání) nebo jako další vzdělávání. Vystupuje jako:

- 1) **Vzdělávací proces.** Proces cílevědomého a systematického zprostředkování osvojování a upevňování schopností, znalostí, dovedností, návyků, hodnotových postojů i společenských forem jednání a osvojování osob, jež ukončily školní vzdělání a přípravu na povolání a vstoupily na trh práce.

2) **Vzdělávací systém.** Systém institucionálně organizovaných i individuálních (sebevzdělávacích) vzdělávacích aktivit, které nahrazují, doplňují, rozšiřují, inovují, mění nebo jinak obohacují počáteční vzdělání dospělých osob, které záměrně a intencionálně rozvíjejí své znalosti a dovednosti, hodnotové postoje, zájmy a jiné osobní a sociální kvality, potřebné pro plnohodnotnou práci a plnění životních a společenských rolí.

S jistým zjednodušením bývá pojem vzdělávání dospělých ztotožňován s pojmem další vzdělávání. Pojem vzdělávání dospělých (VD) nahradil do roku 1989 užívaný pojem „Výchova a vzdělávání dospělých“ (VVD) s tím, že „výchova“ je obsažena již v pojmu vzdělávání. Zavedením zjednodušeného pojmu se odlišuje nový obsah vzdělávání dospělých, zbavený ideologických deformací normalizačního procesu. Ze stejného důvodu byla VVD z jiného pohledu nahrazena pojmem andragogika. Do jisté míry se tento pojem přibližuje anglickému *adult-education*, protože v angličtině jsou pojmy výchova i vzdělání zahrnuty v pojmu *education* a navíc pojem adult education slouží pro teorii i praxi, protože pojem andragogika se v anglosaských zemích zatím nevžil.

„Vzdělávání dospělých se vždy nemusí týkat dospělého např. v legislativním slova smyslu. Příkladem může být mladistvý po ukončení povinné školní docházky, který je registrován na úřadu práce a po čase vyslán na rekvalifikační kurz“ (Palán, Langer, 2008, s. 94).

V kontextu vzdělávání dospělých Plamínek (2014, s. 47) předkládá, že výukové programy neprobíhají v interním prázdnu. Mají svůj kontext, který tvoří obecný stav lidské společnosti a různých jejích částí, obecný stav podnikání, firem a institucí (a jejich vztah ke vzdělávání) a konečně i jednotliví lidé, kteří přicházejí se vzděláváním do kontaktu – jejich motivy a postoje (a to, zda a do jaké míry cítí osobní odpovědnost za vlastní rozvoj a vzdělávání).

4.3 Škola také jako centrum celoživotního vzdělávání

Současným trendem ve vzdělávání dospělých je zapojování středních škol do dalšího vzdělávání. Školy potom slouží jako centra celoživotního vzdělávání. Celoživotní vzdělávání je pojem, který již neoddělitelně patří k životu každého člověka. *„Celoživotní vzdělávání má člověku v současné společnosti poskytovat možnost se dále vzdělávat v různých stádiích jeho vývoje, realizovat rozmanité přechody mezi vzděláváním, učením a zaměstnáním. Jedná se o zajištění přístupu ke vzdělávání po celý život, možnosti učení se až do úrovně osobnostních možností a mezí“* (Palán,

Langer, 2008, s. 101). Základním cílem každého z nás je dosažení úspěchu. Celoživotní vzdělávání (dále jen CŽV) je jedním z klíčů, jak kýženého výsledku prostřednictvím svých schopností dosáhnout. CŽV se rozumí takové druhy vzdělávání, které doplňují, prohlubují, obnovují nebo rozšiřují vědomosti, dovednosti a kvalifikaci účastníků. Vzdělávání může být poskytováno v rámci nebo mimo rámec akreditovaných studijních programů.

Jak popisuje Veteška (2008, s. 15-16) celoživotní vzdělávání se neomezuje jen na lineární průchod vzdělávacím systémem, ale klade důraz na rozvoj vzájemných vazeb mezi učením a prací – zajištění pružnějších a plynulejších vazeb mezi vzděláváním a zaměstnáním. Organizace vzdělávání získává charakter různých kombinací vzdělávání v podnicích nebo ve školách a zaměstnání. Osobní, pracovní a společenské změny, kterých je v průběhu lidského života celá řada, odráží potřebu celoživotního učení. Úspěšnost získávání a užití znalostí, kvalifikací a klíčových kompetencí ve smyslu schopnosti úspěšně zvládat různé životní situace je důležitým faktorem při prosazování zaměstnanosti, ekonomického růstu a celkové schopnosti rozvoje demokratické společnosti. Vzdělávání dospělých zahrnuje vzdělávání všeobecné, ale i vzdělávání profesní, které probíhá zpravidla po dosažení příslušného stupně vzdělání. Tato jiná role vzdělávání vnesla do současné civilizace nový trend, bez kterého vospělá společnost již nemůže existovat. Vzdělávání není už jen „nástrojem“, ale stalo se neoddelitelnou součástí života jedince a společnosti. Jak se ukazuje, nestačí potřebné schopnosti, dovednosti a zkušenosti „pouze“ získat či si je osvojit, nezbytný je jejich další rozvoj a především umění jejich použití, tedy aplikace do profesního, ale i do osobního a rodinného života.

Jak uvádí v této souvislosti Palán (2006, s. 25-26), všechny formy i typy učení jsou chápány jako propojený celek, který umožňuje rozmanité a četné přechody mezi vzděláváním a zaměstnáním. Dovoluje získávat stejné kvalifikace a kompetence různými cestami, a to kdykoliv během života.

Zapojení škol do celoživotního vzdělávání je pro všechny školy výhodné také proto, že mohou rozšířit svoji činnost do nové oblasti a nahradit tak současný pokles žáků. Z důvodu demografického úbytku žáků, ředitel naší soukromé školy již před deseti roky připravil dlouhodobou strategii školy, a to vytvořit ze školy i centrum celoživotního vzdělávání.

Jak uvádí Palán, Langer (2008, s. 84), rozvoj lidských zdrojů, založený na celoživotním vzdělávání a učení, je nutno chápat jako nezbytný předpoklad prosperity společnosti i její sociální stability. V globální společnosti informací a znalostí, propojující zkušenosti jednotlivých států s nadnárodními trendy a vtiskující postupně se rozšiřujícímu okruhu zemí stále rozsáhlejší spektrum charakteristik vospělého světa, poroste nadále význam vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů i pro

uplatnění a seberealizaci každého jednotlivce. A to nejen pro jeho uplatnění v zaměstnání, ale i pro jeho plné občanské začlenění.

Centra celoživotního vzdělávání nabízí dospělým příležitost získat náhradním způsobem takový druh a stupeň vzdělání, které se běžně nabývá v mládí a v průběhu počátečního vzdělávání.

System celoživotního vzdělávání ve škole zahrnuje:

1. *Formální vzdělávání* – „jeho funkce, cíle, obsahy, organizační formy a způsoby hodnocení jsou definovány a legislativně vymezeny. Zahrnuje získávání na sebe zpravidla navazujících stupňů vzdělávání (základního, středního, vyššího odborného, vysokoškolského), jejíž absolvování je potvrzováno příslušným osvědčením (vysvědčením či diplomem)“ (Palán, Langer, 2008, s. 101).
2. *Neformální vzdělávání* – „je zaměřeno na získání vědomostí, dovedností a kompetencí, které mohou vzdělávajícímu jedinci zlepšit jeho pracovní i společenské uplatnění. Realizuje se mimo formální vzdělávací systém, zpravidla v zařízení zaměstnavatelů, soukromých vzdělávacích institucích, nestátních neziskových organizacích, ale i ve školských zařízeních a dalších organizacích. Patří sem např. kurzy cizích jazyků, počítačové kurzy, rekvalifikační kurzy. Nevede k získání formálního stupně vzdělání“ (Palán, Langer, 2008, s. 101).

Jak píše Spálenská (2010) v elektronickém článku Proměna středních škol v centra celoživotního učení, je cílem projektu proměnit střední školy (především odborné) na centra celoživotního učení, která vedle počátečního vzdělávání, budou nabízet a realizovat nejrůznější formy dalšího vzdělávání pro široké spektrum zájemců. Na portálu Národního ústavu vzdělávání v roce 2010 odstartovala propagační kampaň „Učíme se všichni – a rádi!“ Cílem této kampaně bylo informovat a motivovat obyvatele ČR k účasti na dalším vzdělávání. Nezbytná propagace DV, možnosti jeho výhod a využívání, které jsou se zapojením do dalšího vzdělávání spojené. Běžní obyvatelé nejsou o této oblasti dostatečně informováni. O potřebě dalšího vzdělávání diskutuje řadu let spektrum odborníků. Je obtížné zvyšovat zapojení dospělé populace do DV, pokud velká část populace trpí dojmem, že se nemůže dále vzdělávat. Jestliže má být rozšířena nabídka programů pro další vzdělávání, je nutné, podnítit poptávku po připravovaných kurzech. Toto se týká nejen programů připravovaných v rámci projektů, ale také programů nejrůznějších poskytovatelů DV. Celoživotního učení může být charakterizováno tím, že se nemusí

týkat pouze vzdělávání ve vzdělávacích institucích. Může probíhat ve všech typech učení bez ohledu na prostředí.

Pro školské subjekty je velice atraktivní systém profesních kvalifikací, protože školy disponují pedagogickými pracovníky, kteří jsou plně kvalifikovaní pro vzdělávání, dále školy umožňují využití zákonem předepsaných prostor, didaktických pomůcek pro výuku i samotné zkoušky. Systém profesních kvalifikací je regulován zákonem o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů č.179/2006 Sb. ve znění zákona č.53/2012 Sb.

4.4 Zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů č. 179/2006 Sb. ve znění zákona č. 53/2012 Sb.

Významným pojmem dalšího vzdělávání je zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů č. 179/2006 Sb. ve znění zákona č.53/2012 Sb., který umožňuje uchazečům posoudit jejich profesní znalosti a dovednosti a úzce souvisí s následujícími kapitolami v této práci.

„V České republice je důležitým legislativním opatřením zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání. Tento zákon umožňuje zhodnotit profesní znalosti a dovednosti dosažené mimo formální vzdělávací systém a stanovuje objektivní způsob ověřování úrovně těchto znalostí a dovedností. To se provádí na základě stanovených kvalifikačních standardů a s pomocí autorizovaných hodnotitelů, kteří ověřují dosažené odborné způsobilosti fyzické osoby v příslušném kvalifikačním standardu. Přitom určité dílčí kvalifikace k výkonu některých pracovních činností lze získávat na základě vykonávaných pracovních zkušeností, které mohou být u fyzických osob ověřovány zkouškou. Tento zákon je tedy významným mezníkem ve vzdělávací legislativě, týkající se dospělých, neboť umožňuje, aby místo běžně požadovaného formálního vzdělávání, mohly být uznány jako rovnocenné takové odborné způsobilosti, které byly získány praxí, vlastním studiem apod. Dokladem o uznání odborné způsobilosti a získání dílčí kvalifikace je osvědčení“ (Průcha, 2014, s. 69 – 70).

Tento zákon upravuje: systém ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, kvalifikace, kvalifikační standardy profesní kvalifikace, hodnotící standardy profesní kvalifikace, Národní soustavu kvalifikací, pravidla udělování, prodlužování platnosti a odnímání autorizace k ověřování výsledků dalšího vzdělávání, práva

a povinnosti účastníků dalšího vzdělávání, působnost orgánů vykonávajících státní správu v oblasti ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání.

4.5 Národní soustava kvalifikací

Národní soustava kvalifikací (dále jen NSK) je státem garantovaný celorepublikový systém budovaný na reálných požadavcích výkonu pracovních činností v rámci jednotlivých povolání a pracovních pozic. Portál je informační základnou soustavy celostátně uznávaných profesních kvalifikací České republiky. Je to průběžně budovaný, státem podporovaný a občany i zaměstnavateli využitelný registr profesních kvalifikací existujících na pracovním trhu v ČR. Umožňuje zájemcům získat celostátně uznávané osvědčení o jejich profesní kvalifikaci, aniž by museli zasednout do školních lavic. Pomáhá všem, kdo se vydávají na cestu za lepší prací s cílem získat plnohodnotnou kvalifikaci a lepší pracovní uplatnění. (Národní soustava kvalifikací, 2017).

Národní soustava kvalifikací popisuje, co je potřeba umět pro výkon povolání anebo jejich části, tj. dílčí pracovní činnosti. Je to státem garantovaný celorepublikový systém budovaný na reálných požadavcích na výkon činností v rámci jednotlivých povolání a pracovních pozic. NSK definuje požadavky na odborné způsobilosti jednotlivých kvalifikací bez ohledu na způsob jejich získání. Tvoří spojující systémový rámec pro počáteční a další vzdělávání a zároveň umožňuje srovnání našich národních kvalifikací s kvalifikacemi stanovenými a popsány v jiných evropských státech. (Národní soustava kvalifikací, 2017). Je rozčleněna na 26 oborů kvalifikací. V každém oboru najdeme několik profesních kvalifikací.

„Kvalifikaci můžeme definovat jako soubor vědomostí, dovedností, zkušeností a návyků, které jsou potřebné k výkonu určité činnosti (povolání, funkce). Tuto soustavu schopností můžeme chápat jako předpoklad k formování kompetencí a prokazující způsobilost k výkonu povolání, která je stvrzena oficiálním dokumentem (např. maturitní vysvědčení)“ (Barták, 2007, s. 9).

4.5.1. Profesní kvalifikace

Profesní kvalifikací (dále jen PK) rozumíme způsobilost vykonávat určitou pracovní činnost nebo více pracovních činností, které ve svém celku umožňují určité profesní uplatnění (např. příprava studené kuchyně, výroba perníků, výroba čepic, lití a retušování figurálního porcelánu aj.). Jsou to určité úzké „jednotky práce“, může jít i o jednu činnost, která však je uplatnitelná na trhu práce.

PK je možné získat úspěšným složením zkoušky podle hodnoticího standardu příslušné profesní kvalifikace. V současné době již probíhá podobným způsobem uznávání řady odborných způsobilostí podle různých legislativních předpisů či norem (např. svářečské zkoušky, obsluha jeřábů, obsluha nízkotlakých kotlů aj.). Tyto kvalifikace budou nadále uznávány podle příslušných předpisů a jako takové se stanou rovněž součástí NSK.

Zatímco soustava úplných profesních kvalifikací má již svůj předobraz v soustavě oborů vzdělání a studijních programů, soustava profesních kvalifikací je zcela nový produkt. Přináší transparentnost do nepřehledného množství různých osvědčení a certifikátů, které jsou v současnosti udělovány absolventům kurzů dalšího vzdělávání, a umožňuje srovnatelnost těchto osvědčení. Jestliže se občan na trhu práce uchází o místo a je držitelem osvědčení o dílčí kvalifikaci, je to pro zaměstnavatele garantovaná informace o tom, co uchazeč umí, co je schopen vykonávat. Soustava profesních kvalifikací není izolovaná, je propojena se soustavou úplných profesních kvalifikací, s níž vytvoří jeden systém.

4.5.2. Kvalifikační standard

Další část věnuji konkrétním kvalifikačním a hodnoticím standardům této profesní kvalifikace. Páteří NSK je soustava kvalifikačních standardů. Kvalifikační standard je strukturovaný popis odborných způsobilostí pro řádný výkon určité pracovní činnosti nebo určitých pracovních činností v určitém povolání. Tento strukturovaný popis je realizován prostřednictvím elementárních prvků NSK, tedy kompetencí (způsobilostí). Z uvedeného vyplývá, že kvalifikační standard je souborem kompetencí (způsobilostí) požadovaných pro příslušnou kvalifikaci. Z hlediska legislativního postavení nemají standardy pro úplné profesní kvalifikace a profesní kvalifikace stejnou pozici:

- Kvalifikační standard profesní kvalifikace je zákonem stanovenou normou pro profesní kvalifikace.
- Kvalifikační standard úplné profesní kvalifikace je obsahovým východiskem pro tvorbu kurikula oborů vzdělání (rámcových vzdělávacích programů), resp. úpravy vzdělávacích cílů; dále je východiskem pro určování vztahu jednotlivých profesních kvalifikací k příslušné úplné profesní kvalifikaci. Tento vztah je založen na ekvivalenci kompetencí (způsobilostí) v kvalifikačních standardech příslušných profesních a úplných profesních kvalifikací.
- Kvalifikační standardy pro profesní a pro úplné profesní kvalifikace mají společné jádro v odborných kompetencích (způsobilostech) vycházejících z pracovních činností vykonávaných v příslušných povoláních, resp. užších „jednotkách práce“.

Kvalifikační standard (KS) tedy stanoví, co má uchazeč na zkoušku znát a umět, tj. jaké má mít znalosti a dovednosti.

4.5.3. Hodnoticí standard

Hodnoticí standard (HS) je soubor kritérií a organizačních a metodických postupů pro ověřování odborné způsobilosti vykonávat pracovní činnosti v určitém povolání. Jestliže kvalifikační standard stanovuje kompetence (způsobilosti) požadované pro určitou kvalifikaci, hodnoticí standard stanovuje, jak ověřit, zda zájemce o tuto kvalifikaci příslušné kompetence (způsobilosti) skutečně má. Určuje, jak a jakými způsoby se tyto znalosti a dovednosti budou ověřovat.

4.6 Další možnosti ve vzdělání při získání Osvědčení o profesní kvalifikaci

Jestliže účastníci PK úspěšně vykonají zkoušku podle zákona č.179/2006 Sb. a získají Osvědčení o profesní kvalifikaci, kvalifikace uchazeči umožňuje zaměstnatelnost v daném povolání, případně i získání živnostenského listu (dle podmínek konkrétního povolání). Uchazeč, který získal PK, bude uplatnitelný v daném oboru. Chce-li získat výuční list, maturitní zkoušku, je to možné pouze v případě, že existuje příslušný obor vzdělávání a uchazeč získá potřebné PK nebo ÚPK k tomu, aby složil závěrečnou zkoušku, maturitní zkoušku z oboru vzdělávání ve škole, která obor vyučuje (není nutné předtím absolvovat obvyklou školní docházku). Zkoušky se konají za obdobných podmínek, jako kdyby účastník byl žákem školy. Detailní informace se dozvíme ve školském zákoně 561/2006 Sb., kde jsou stanoveny podmínky k vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria v konzervatoři.

Veškeré tyto možnosti ve vzdělávání lze shrnout do pojmu profesní vzdělávání. Jak předkládá Bartoňková (2010, s. 16), pojem profesní vzdělávání zahrnuje veškerou přípravu na povolání, tedy jak přípravu školskou, tak i všechny formy vzdělávání dospělých obsahově spjaté s výkonem povolání či zaměstnání.

Tato část ukazuje, jak lze využít možnosti celoživotního vzdělávání v rámci středních školy a jaké možnosti poskytují standardy profesních kvalifikací. Podle těchto standardů probíhají vzdělávací akce pro dospělé. Školní vzdělávání pro žáky

je obsaženo v základních pedagogických dokumentech školy, kterým se budu věnovat v další kapitole.

4.7 Základní pedagogické dokumenty školy

Tato část je věnována základním pedagogickým dokumentům školy, které je možno také nazvat jako standardy formálního vzdělávání žáků na středních školách. Základními pedagogickými dokumenty školy jsou rámcové vzdělávací programy (RVP), ze kterých si škola vytváří školní vzdělávací programy (ŠVP). Tyto pedagogické dokumenty objasňuje Národní program rozvoje vzdělávání v České republice tzv. „Bílá kniha“ *„Bílá kniha je pojata jako systémový projekt, formulující myšlenková východiska, obecné záměry a rozvojové programy, které mají být směrodatné pro vývoj vzdělávací soustavy ve střednědobém horizontu. Zároveň je však Bílá kniha otevřeným dokumentem, který by měl být v pravidelných intervalech kriticky zkoumán a v souladu se změnami společenské situace revidován a obnovován“* (2001, s. 7). *„Státní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy určí na úrovni státu požadovanou úroveň klíčových kompetencí, všeobecný základ vzdělání a v odborném vzdělávání také obecně odborný základ vzdělání. Tím budou dána pravidla a obsahový rámec pro tvorbu školních vzdělávacích programů, zajišťující srovnatelnost získávaného vzdělání a soudržnost celého systému. Školy budou v tomto rámci autonomní při tvorbě vlastních vzdělávacích programů. Na jednotlivých typech škol, lze vyučovat vždy určitý typ vzdělávacího programu. Rámcový vzdělávací program zároveň umožní mnohem flexibilnější organizaci výuky tak, aby umožnila žákům vytvořit si v rámci školy co nejvíce individualizovaný vzdělávací program formou volitelných a nepovinných předmětů, který by odpovídal předpokládané následné vzdělávací dráze nebo možnostem pracovního uplatnění“* (s. 51 – 52).

Zormanová (2014, s. 75-76) ve své knize uvádí, že RVP vycházejí z nové strategie vzdělávání, která zdůrazňuje klíčové kompetence představované souhrnem vědomostí a dovedností, návyky a postoji, které lze uplatnit v praktickém životě. Rámcový vzdělávací program je závazný kurikulární dokument nejvyšší úrovně pro školství v České republice, jehož záměrem je vymezení výsledky vzdělávání a soubor učiva, které je škola povinna zařadit do svých školních vzdělávacích programů, jakožto pro žáky závazné k osvojení. RVP se dělí podle jednotlivých etap vzdělávání a typu škol., tyto dokumenty vymezují základní rámce pro jednotlivé etapy vzdělávání (předškolní, základní a střední vzdělávání). Na školní úrovni jsou cíle a informace obsažené v RVP převedeny do školních vzdělávacích programů,

které si tvoří každá škola sama a na rozdíl od RVP jsou „šity“ na specifikum každé školy.

4.8 Školní vzdělávací programy

Podle ŠVP se uskutečňuje výuka v jednotlivých konkrétních školách. Školy mají možnost vytvořit si vlastní vzdělávací program, založený na jejich představách, specifikách školy a jejich zkušenosti s výukou, v němž se odráží, co se jim v pedagogické praxi osvědčilo. Společným úsilím pedagogové vytvářejí na školách ucelený školní vzdělávací program, který již nepodléhá dalšímu schvalování MŠMT a podle kterého pak pedagogové vyučují. Učitelé tak nejsou vázáni na tradiční osnovy, kterých se museli držet. Lze tedy velmi snadno některé méně podstatné pasáže látky vynechat či zredukovat za účelem splnění základních cílů výuky, nebo naopak, některý přínosný projekt prodloužit, určité tematické celky učiva probrat podrobněji. Aby se jednotlivým školám ŠVP lépe tvořilo, byl připraven manuál pro tvorbu, který je také dokumentem MŠMT. Ten obsahuje kompletní návod, jak by měl takový program vypadat, co by měl obsahovat a jak ho vytvořit.

Jak uvádí Zormanová (2014, s. 81-82), struktura školního vzdělávacího programu se skládá z těchto částí:

- a) Identifikační údaje – název ŠVP, vzdělávací program, studijní norma vzdělávání, předkladatel, zřizovatel, platnost dokumentu.
- b) Charakteristika školy – velikost školy, vybavení školy, charakteristika pedagogického sboru, dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce s rodiči a jinými subjekty.
- c) Charakteristika ŠVP – zaměření školy, profil absolventa, organizace přijímacího řízení, organizace maturitní, závěrečné zkoušky, výchovné a vzdělávací strategie, zabezpečení výuky žáků se speciálními poruchami učení, zabezpečení žáků mimořádně nadaných, začlenění průřezových témat.
- d) Učební plán – tabulka učebního plánu, poznámky k učebnímu plánu.
- e) Učební osnovy – název vyučovacího předmětu charakteristika vyučovacího předmětu, vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.
- f) Hodnocení žáků a autoevaluace školy – pravidla pro hodnocení žáků (způsoby hodnocení, kritéria hodnocení), autoevaluace školy (oblasti autoevaluace, cíle a kritéria autoevaluace, nástroje autoevaluace, časové rozvržení evaluačních činností).

Jak píše Souček (2007, s. 2-5), každá škola musí vést dokumentaci o tom, podle kterého schváleného vzdělávacího programu vyučuje, včetně přehledu stanovených předmětů a počtů hodin v jednotlivých ročnících nebo třídách či studijních

skupinách pro určitý školní rok. Pokud škola vyučuje podle vlastního školního vzdělávacího programu, měl by tento program existovat v elektronické i tištěné podobě a odpovídat stanoveným zákonným normám. To znamená, že školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro nějž je podle školského zákona vydán rámcový vzdělávací program, musí být v souladu s tímto rámcovým vzdělávacím programem. Obsah vzdělávání může být ve školním vzdělávacím programu uspořádán do předmětů nebo jiných ucelených částí učiva (například modulů). Školní vzdělávací program pro vzdělávání, pro nějž není vydán rámcový vzdělávací program, stanoví zejména konkrétní cíle vzdělávání, délku, formy, obsah a časový plán vzdělávání, podmínky přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání, včetně podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, označení dokladu o ukončení vzdělávání, pokud bude tento doklad vydáván. Dále stanoví popis materiálních, personálních a ekonomických podmínek a podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se vzdělávání v konkrétní škole nebo školském zařízení uskutečňuje.

„Školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školního zařízení po projednání se školskou radou, která se vyjadřuje i k realizaci vzdělávání podle tohoto programu. Školní vzdělávací program musí být zpřístupněn veřejnosti, aby každý žák, jeho rodiče či zákonní zástupci, uchazeč o vzdělávání na dané škole, případně další zájemci, měli možnost seznámit se s obsahem programu. Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy nebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Soulad školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem a dalšími požadavky stanovenými školským zákonem i jinými právními předpisy posuzuje v rámci své inspekční činnosti Česká školní inspekce“ (Souček, 2009, s. 220 in Kváča Aleš).

4.9 Příprava výuky podle ŠVP

Součástí kvalitního vzdělávání žáků denního studia i různých forem vzdělávání dospělých je vhodné zpracování přípravy na výuku. Příprava je nezbytnou součástí výchovně vzdělávací práce každého učitele. Cílem přípravy je promyslet metody a postupy výuky tak, aby byly cíle učebního dne splněny. *„Každý učitel si také na základě školních vzdělávacích programů tvoří svůj vlastní tematický plán pro předmět, který vyučuje. Tento tematický vzdělávací plán obsahuje rozdělení učební látky na celý rok. Je zde vždy uvedeno vyučovací téma, které je konkretizováno do jednotlivých bodů, pojmů, které bude učitel s žáky v rámci daného učebního tématu probírat. U každého tématu je také uvedena časová dotace“ (Zormanová, 2014, s. 68).*

Jak popisuje Vališová (2011, s. 132 -133), přípravu učitele na vyučování lze chápat jako souhrn všech jeho činností, kterými se vytvářejí nezbytné předpoklady pro splnění předem vytyčených cílů dané hodiny. Tato fáze zahrnuje přípravu dlouhodobou (školní vzdělávací plány, tematické plány, projekty, učební pomůckami...) dále pak přípravu bezprostřední, kdy jde v podstatě o konkrétní přípravu na jednu vyučovací hodinu. Didaktické rozpracování obsahu učiva dává učiteli solidní základ pro konkrétní strukturu vyučovací hodiny i pro pedagogickou komunikaci se žáky.

4.10 Charakteristika dospělých účastníků vzdělávání

V této kapitole se zaměřím na charakteristiku dospělých účastníků vzdělávání. Dospělí účastníci se liší:

- *„věkem, úrovní vzdělávání, druhem profese, životními zkušenostmi, dovednostmi, schopnostmi a vlastnostmi*
- *růzností motivů ke studiu, vzdělávacími potřebami, zájmy, životními postoji*
- *odlišnostmi v rozvíjení poznávacích zájmů*
- *množstvím volného času*
- *zdravotním stavem“.*

Důležitými jmenovanými faktory jsou postoje dospělých k dalšímu vzdělávání. Definice postoje dle pedagogického slovníku: *„Hodnotící vztah zaujímaný jednotlivcem vůči okolnímu světu, jiným subjektům i sobě samému. Zahrnuje dispozici chovat se či reagovat určitým relativně stabilním způsobem. Postoj je získáván na základě spontánního učení v rodině a v jiných sociálních prostředích“* (Průcha, Walterová, Mareš, 2009, s. 210).

Lidé mohou do vzdělávání vstupovat s odlišnými zkušenostmi a očekáváním. Jak ukazuje Linhartová (2008, s. 110), bylo by omylem se domnívat, že lidské učení je možné považovat za děj omezený pouze na školu, neboť člověk se učí i tím, že si hraje, že pracuje, že vykonává různé činnosti. Učení není také záležitostí pouze jedné izolované psychické funkce nebo vlastnosti, paměti. Na učení se kromě vzdělávání podílí i vnímání, myšlení, city, vůle, motivy, charakter, celá psychika, celá osobnost. Ta se také učním rozvíjí.

„Při vzdělávání dospělých je lidská situace složitější než na základní či střední škole. Moderní vzdělávací programy považují účastníky vzdělávání za rovnocenné partnery, se kterými učitel spolupracuje na dosažení cílů vzdělávání. Důležitými hráči jsou i zadavatelé programů – učení dospělých je dnes nejen nádherným posláním, ale i obyčejným byznysem“ (Plamínek, 2014, s. 11).

Beneš (2003, s. 77) konstatuje, že vzdělávání dospělých je pro reprodukci, stabilizaci nebo transformaci společnosti důležitější než vzdělávání dětí a mládeže, protože reprodukce či transformace společnosti je dílem dospělé populace. Vzdělávání dospělých umožňuje participaci všech na rozvoji společnosti a i aktivní kontrolu sociálních, politických, ekonomických a kulturních změn. Zrovna tak je možné tvrdit, že vzdělávání dětí a mládeže je důležitější, protože tvoří základ pro vzdělání dospělých.

4.10.1 Zásady pro vzdělávání dospělých

Jak popisuje Duschinská (2014), efektivní učení dospělých je zaručeno v propojení se zkušeností a aplikovatelností v praxi. Týká se obsahu i metod. Tam, kde lze učivo asociovat, vybavovat si vlastní zkušenost, vyzkoušet si konkrétní činnosti a aplikovat na praxi, je učení snazší. Dospělí často operují s vlastní zkušeností u zkoušek, což však může být projevem neznalosti teoretických poznatků.

Dospělý má často problém s výběrem a vybavením uložených znalostí, je však schopen pomocí aktivizujících metod znovuvybavení v nových souvislostech, při řešení problému, v kooperaci s kolegy, v partnerské komunikaci. Znalosti jsou často zakódované v dovednostech a činnostech a zahrnuté ve znalostech komplexních. Např. dospělý si nevybaví definici nebo vzorec, ale je schopen řešit problém nebo objasnit složitý odborný jev, aniž by musel vyslovit přesné znění definice.

Žáci (studenti) se snáze vyrovnají s pedagogickou chybou učitele, která se může přihodit i velmi zkušenému a dobrému pedagogovi. Dospělý se může hůře vyrovnávat se skutečnými nebo domnělými nedostatky pedagoga. Někdy určité aspekty přístupu lektora mohou odradit účastníka kurzu od učení, demotivovat a přímo i znechutit jakékoli další vzdělávání. Vzdělávající se dospělí trpí někdy ztrátou sebedůvěry, že se nedokážou naučit novým poznatkům, že neudělají zkoušku. Zdrojem bývá krátkodobé selhání nebo i neúspěch. „Malý“ neúspěch může vyburcovat k intenzivnější učební činnosti a dobrému výkonu. Avšak opakovaný neúspěch může zcela odradit dospělého od učení se. Proto je namístě, aby lektor povzbuzoval, vytvářel prostor pro dosahování úspěchů a neúspěch s dospělým rozebral a pomohl mu v nápravě. Znalost pedagogických zásad vzdělávání dospělých a hlavně jejich aplikace ve vzdělávací praxi, jsou pro dobrého lektora nezbytností, aby obstál. Lektoři-učitelé mají často problém odklonit se od pedagogických stereotypů uplatňovaných u žáků, uvědomit si specifika cílové skupiny dospělých a přizpůsobit se jejich potřebám, strategiím učení a podmínkám pro efektivní učení.

Je důležité vědět, jaké zásady mají být uplatňovány u dospělých, aby jejich vzdělávání bylo adresné, vlastní učení se pak účelné, smysluplné, rozvíjející. Dospělý musí být pro vzdělávání motivován, v učení angažován, ve výsledcích uspokojen. K tomu je třeba dbát následujících pedagogických zásad:

- Znat vzdělávací potřeby účastníků, zjistit je pomocí vhodného nástroje před nebo na začátku vzdělávací akce. Korigovat pak vlastní plán vzhledem ke zjištěním.
- Stanovit jasné cíle vzdělávání a sdělit je účastníkům.
- Dát účastníkům jasnou strukturu vzdělávacího obsahu a dodržovat ji.
- Dávat menší dávky studijní látky.
- Dát dostatek času pro učení.
- Strukturovat výklad.
- Průběžně shrnovat hlavní myšlenky a poznatky.
- Prezentovat látku v reflexi praktické zkušenosti účastníků.
- Uplatňovat v co největší míře kooperativní a aktivizující metody výuky dospělých.
- Vytvořit dostatek prostoru pro diskusi a praktické činnosti.
- Dát prostor pro volbu.
- Minimalizovat příkazy.
- Dát jasné studijní požadavky včetně konkrétní dostupné studijní literatury (nejlépe vytištěné), objasnit formu zkoušky, vše okomentovat, dát prostor pro dotazy.
- V dostatečné míře využívat ve výuce vizualizace a praktických příkladů.
- Vést dialog s účastníky, poskytovat zpětnou vazbu.
- Poskytnout teze přednášek a tištěné pracovní/studijní materiály.
- Disponovat vhodnou mírou tolerance, pomoci při neúspěchu. Nevytvářet stresové situace.
- Ve výuce zařadit hodně přestávek.
- Vytvořit příjemné prostředí a pohodlí pro výuku.
- Respektovat psychologické zvláštnosti dospělých a reflektovat životní cyklus dospělých.

Před začátkem vzdělávací akce by měl lektor mít základní informace o účastnících. Důležitý je počet účastníků, tj. velikost skupiny, věková a zkušenostní struktura, zastoupení mužů a žen, oborová/profesionální heterogenita, odkud přicházejí, přístup k účasti (dobrovolný, povinný, podmíněný pozicí či platem apod.).

4.11 Příprava kurzu PK

V této části bakalářské práce objasním fáze realizace vzdělávací akce profesní kvalifikace. Vzdělávací akce má tři fáze: přípravnou, realizační a hodnotící.

Jak uvádí Medlíková (2013, s. 35), klíčová je analýza vzdělávacích potřeb, která by měla obsahovat:

- Co má být cílem a výstupem vzdělávací akce?
- Účastníci už téma probírali, nebo je pro ně nové?
- Jakou mají motivaci ke vzdělávání – vybrali si akci sami, byli nominováni, poslal je tam šéf, protože něco neumí a mají se to tam naučit...?
- Mají účastníci nějaká očekávání od vzdělávací akce?
- Kolik bude účastníků, jakého jsou věku, kolik je mezi nimi juniorů, kolik zkušených pracovníků, kolik mužů, kolik žen, na jakých pozicích pracují?
- Bude vzdělávací akce něčím pokračovat, budou na ni navazovat další kroky?

Autorka doporučuje analýzu vždy udělat před začátkem vzdělávací akce.

Řádová ve své publikaci (2012, s. 84) hovoří o fázi přípravy následně:

1. **Fáze přípravy** – z hlediska podmínek pro dosahování cílů vzdělávacího programu je vhodné pro fázi přípravy realizace, zajistit prostorové podmínky, personální podmínky, souhlas lektorů se spoluprací na přípravě a realizaci vzdělávacího programu. Dále organizační tým ve spolupráci s lektory, připraví návrh jednotlivých lekcí prezenční části, časový harmonogram, aktualizuje studijní materiály, administruje přihlášky. Tři týdny před zahájením realizace vzdělávacího programu klademe důraz na finalizaci organizačních detailů prezenční části, přípravu nutných pomůcek a didaktických prostředků. Můžeme účastníky kurzu seznámit s konkrétními podmínkami absolvování vzdělávacího programu.

Vališová (2011, s. 133) další fázi objasňuje jako:

2. **Fáze realizační** – promyšlený projekt umožňuje její realizaci. Kvalita výuky kurzu závisí nejen na celkové dobře naplánované výuce a připravenosti učitele, ale i na konkrétních didaktických podmínkách (věcných, místních, časových, dále na úrovni vzdělávání žáků, jejich vlastnostech, projevech atd.). Ve fázi realizace lektor provádí kromě jiného i pedagogickou diagnózu, pedagogickou prognózu a řídí proces učební činnosti. Koriguje v průběhu výuky plánované postupy vzhledem ke skutečným podmínkám mnohostranné interakce mezi ním a účastníky.

O poslední etapě kurzu Langer (2016, s. 120) hovoří jako o:

3. **Fáze hodnotící** – v této etapě kurzu je poskytována účastníkům (i lektorovi) zpětná vazba o průběhu a výsledcích vzdělávacího procesu. Dochází

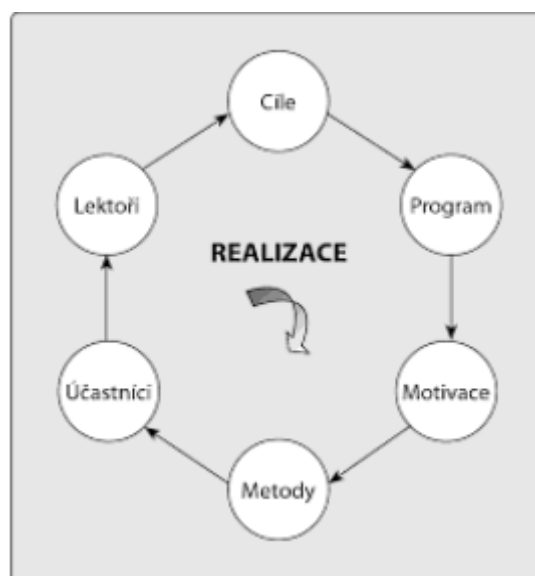
k hodnocení toho, do jaké míry byly splněny stanovené cíle a jakými cestami. Hodnocení může zjednodušeně nabývat dvou podob:

- Formativní hodnocení: průběžné vyhodnocování kurzu (na počátku, v průběhu a na konci). Výhodou je možnost změnit obsahové či formální náležitosti kurzu, aby lépe naplňoval očekávání účastníků.
- Sumativní hodnocení: hodnocení na konci kurzu, kdy již jen shrnete hodnotící kritéria – nápravná opatření je možno aplikovat až v následně realizovaných kurzech

Nejčastěji užívanými metodami hodnocení lektorů, kurzů a vzdělávacích institucí jsou evaluační dotazníky, ankety, rozhovory s účastníky, objednateli, nejrůznější certifikace kvality apod. Nejobvyklejšími metodami hodnocení účastníků jsou testy, písemné práce, či různé druhy zkoušek.

„ Ve vzdělávání dospělých se používá pro hodnocení ještě jeden výraz, a to evaluace. Rozdíl si můžeme představit tak, že hodnocení znamená proces ověřující dosažení cílů u účastníků a evaluace představuje proces ověření kvality lektora, vzdělávací instituce a vzdělávacího programu. Zatímco lektor hodnotí výsledky účastníka, evaluaci kurzu naopak provádí účastník a zadavatel“ (Langer, 2016, s. 121).

Průcha (2008, s. 191) popisuje jednu z definic pojmu evaluace takto. Ve vědecké terminologii má „evaluace“ obecný význam „hodnocení“. V pedagogice znamená zjišťování, porovnávání a vysvětlování dat charakterizující stav, kvalitu, fungování, efektivnost škol, částí nebo celku vzdělávacího systému. Zahrnuje hodnocení vzdělávacích procesů, hodnocení vzdělávacích projektů, hodnocení vzdělávacích výsledků, hodnocení učebnic aj. Má důležitou roli pro korekce a inovace vzdělávacího systému, pro strategie plánování jeho rozvoje, priorit aj. Je samostatnou vědní disciplínou, opírá se o rozsáhlou a propracovanou teoretickou a metodologickou základnu.“

Obr. 1 Prvky procesu realizace vzdělávání
Zdroj: Efektivní vzdělávání zaměstnanců 2011

5 Praktická část a výsledky práce

Praktická část bakalářské práce je rozdělena na čtyři části. První část je věnopopisu Střední školy, která slouží jako centrum celoživotního vzdělávání, kde probíhal kurz profesní kvalifikace 69-024-H Manikérka a nehtová designérka určený pro vzdělávání dospělých. Další částí praktické části je porovnání ŠVP oboru Kosmetické služby a obsahu kurzu. Třetí část je věnována samotné přípravě a průběhu kurzu. Závěrem je provedena analýza evaluačního dotazníku určeného účastníkům kurzu.

5.1 Popis školy

Střední škola obchodní a služeb Svazu českých a moravských spotřebních družstev (SČMSD), Polička s.r.o., se nachází v Pardubickém kraji na náměstí Bohuslava Martinů 95 v Poličce. Je to soukromá škola, zřizovatelem školy je Svaz českých a moravských spotřebních družstev v Praze. Jednatel společnosti je PhDr. Ludvík Vomáčka, CSc., ředitelkou školy je Mgr. Milena Klimešová.

Škola navazuje na dlouholetou tradici profesní přípravy sahající do roku 1929. Koncepce školy je zaměřena na obchod a služby. Nyní se u nás ve škole studují obory s maturitní zkouškou - Obchodník, Kosmetické služby, Veřejnoprávní činnost - a obory zakončené výučním listem - Kadeřník a Sportovní a rekondiční masér. Škola slouží také jako centrum celoživotního vzdělávání. Nabízí výuku ve formě denní, dálkové, kombinované a zkrácené. Rovněž je škola autorizovanou osobou 9 profesních kvalifikací: (Skladník, Pokladník, Prodavač, Manažer prodeje, Pedikérka a nehtová designérka, Manikérka a nehtová designérka, Kosmetička, Vizážistka a Sportovní masáž). Škola nabízí svým žákům i dospělým zájemcům z řad veřejnosti certifikované kurzy. Cílem školy je reagovat aktivně na změněné požadavky na regionálním trhu práce včetně vývojových trendů v oblastech vzdělávání žáků i dospělých a zároveň se snaží být stabilním poskytovatelem vzdělání. Počítá s dalším rozvojem nabídky pro veřejnost jako regionálního centra celoživotního vzdělávání jak nabídkou dálkových a kombinovaných forem vzdělávání, tak rozšiřováním možností získání profesní kvalifikace. Žákům, kteří úspěšně nesložili maturitní nebo závěrečnou zkoušku, škola nabízí kurzy profesních kvalifikací, které žákům poskytnou alespoň částečné vzdělání.

5.2 Školní vzdělávací program

V této části se věnuji obsahu školního vzdělávacího programu, jehož součástí je učební osnova předmětu odborný výcvik, oboru 69-41-L/01 Kosmetické služby, viz příloha C. Cílem je zmapování vzdělávacích oblastí, které se v tomto oboru vy-
čují.

5.2.1 Popis uplatnění absolventa v praxi

Absolvent oboru Kosmetické služby se uplatní jako zaměstnanec i jako živnostník ve středně velkých i malých provozovnách, studiích a salonech. Dále v oblasti kosmetických služeb a v oblastech péče o tělo. Disponuje navíc odbornými znalostmi a dovednostmi získanými v nadstandardních kurzech a odborných školeních pořádaných školou a zakončených vydáním certifikátu. Tyto složky vzdělání jsou zaměřené na vyšší úroveň kosmetické péče a nové postupy při jejím poskytování. Absolvent může zastávat tyto typové pozice: kosmetička, pedikér/ka, manikér/ka a může vykonávat rehabilitační a sportovní masáže. Je adaptabilní a dokáže se přizpůsobit změnám požadavků na svou práci a rozšiřovat možnosti svého uplatnění dalším profesním vzděláváním. Má dostatečný základ k celoživotnímu vzdělávání, včetně případné rekvalifikace nebo vzdělávání pro další, i odlišné profese (ŠVP, 2011).

5.2.2 Kompetence ve vzdělávání

V rámci výuky jsou uplatňovány tyto kompetence:

- Vykonávat odborné činnosti při poskytování kosmetických služeb.
- Volit a používat přípravky v souladu s technologickými postupy.
- Uplatňovat zdravotní a estetické požadavky a zásady hygieny při poskytování kosmetických služeb.
- Jednat se zákazníky, spolupracovníky a obchodními partnery.
- Vykonávat obchodně-podnikatelské aktivity v kosmetických službách.
- Dbát na ochranu a bezpečnost zdraví při práci.
- Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce a služeb.
- Jednat ekonomicky v souladu se strategií udržitelného rozvoje (ŠVP, 2011).

5.2.3 Vzdělávací oblasti

Učivo předmětu Odborný výcvik vychází ze vzdělávací oblasti Kosmetická péče RVP 69-41-L/01 Kosmetické služby, Ekonomické vzdělání, Komunikace ve službách. Předmět Odborný výcvik má mezipředmětové vztahy s předměty: Kosmetika (teoretické znalosti převedené na znalosti praktické směrem k zákazníkovi), Materiály kosmetické (odborné znalosti a pojmy v kosmetické chemii), Zdravověda (využití praktických dovedností ve zdravotnictví), Estetická a výtvarná výchova (odborná příprava na estetické cítění), Ekonomika (stanovení ceny kosmetického ošetření), které tvoří základ pro pozdější uplatnění žáků. Učivo je rozděleno do několika celků, aby žáci po jejich zvládnutí byli schopni poskytovat kosmetické služby v tomto rozsahu:

Manikúra – žáci zvládnou celkovou odbornou péči o nehty, masáž ruky a zábal, společně s konečnou úpravou nehtů.

Masáže sportovní a rekondiční – žáci odborně ošetří pomocí masáže svalovou soustavu.

Pedikúra – žáci zvládnou odbornou a poradenskou péči o nohy.

Péče o pleť – žáci určí diagnózu pleti zákazníka a navrhnou odborné ošetření podle typu pleti s následným výběrem vhodných kosmetických přípravků. Naučí se pracovat s dekorativní kosmetikou, volit a používat vizážistické postupy, včetně korekce obličeje k různým společenským příležitostem. Žáci pracují v souladu s technologickými postupy, uplatňují zdravotní a estetické požadavky a zásady hygieny při poskytování služeb, znají a dodržují pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci. Jsou vedeni k vhodnému jednání se zákazníky a obchodními partnery, k vykonávání obchodně podnikatelských aktivit v kosmetických službách, k úsilí o co nejvyšší kvalitu své práce, a tím i služeb. (ŠVP, 2011).

5.2.4 Stručný popis vzdělávacího obsahu

V tabulce č.1 je podle ročníků uveden obsah vzdělávání. Tento obsah je dále rozpracován do konkrétního učiva daného ročníku, které je součástí školního vzdělávacího programu. Ke každému vzdělávacímu obsahu jsou uvedeny výsledky vzdělávání a kompetence, co by měl žák po odborné stránce umět, aby zvládl pracovní činnosti daného oboru.

Tab. 1 Vzdělávací obsah ŠVP oboru Kosmetické služby

Ročník	Vzdělávací obsah
1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence 2. Prostorové členění a vybavení provozovny 3. Úprava pracovního prostředí 4. Péče o zevnějšek kosmetičky 5. Manikúra - péče o ruce 6. P-shine 7. Pedikúra - péče o nohy 8. Vyhотовování obchodních písemností
2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úprava obočí a řas 2. Trvalá na řasy 3. Ošetření pleti 4. Povrchové čištění pleti 5. Napařování a změkčování pleti 6. Hluboké čištění pleti 7. Plet'ové masky
3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kosmetická masáž obličeje, krku a dekoltu 2. Mikromasáž očního okolí 3. Epilace, depilace 4. Procvičování kosmetických úkonů a prohlubování dovedností 5. Podnikatelský záměr
4.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Úprava obličeje make-up 2. Fantazijní líčení 3. Samostatné provádění komplexních kosmetických úkonů 4. Masáže

Zdroj: ŠVP (2011)

5.2.5 Časová dotace předmětu odborný výcvik

Tabulka č. 2 časové dotace předmětu odborný výcvik udává, jaký počet hodin je stanoven v ročnících a jaká je celková hodinová dotace za školní rok.

Žáci v prvním ročníku mají odborný výcvik jeden den v týdnu 6 hodin denně. Ve druhém a třetím ročníku probíhá odborný výcvik dva dny v týdnu 7 hodin denně. Ve čtvrtém ročníku mají žáci odborný výcvik jeden den v týdnu a jeden den 1x za čtrnáct dní 6 hodin denně.

Tab. 2 Časová dotace předmětu odborný výcvik

Název předmětu	Týdenní hodinová dotace v jednotlivých ročních				Celkový počet hodin
	1.	2.	3.	4.	
Odborný výcvik	6	14	14	9	43
	Hodinová dotace za školní rok				1383
	198	462	462	261	

Zdroj: ŠVP (2011)

5.3 Obsahová stránka kurzu profesní kvalifikace 69-024-H Manikérka a nehtová designérka

V této části je popsána obsahová stránka kurzu profesní kvalifikace Manikérka a nehtová designérka. Obsah kurzu vznikl z kvalifikačního standardu profesní kvalifikace, který stanovuje NSK. Je rozdělen do 5 modulů. V každém modulu najdeme obsah učiva, které musí účastníci kurzu ovládnout.

- Vykonávání hygienicko-sanitární činnosti podle provozního řádu, BOZP** – obsah učiva: vypracování provozního řádu a jeho využití v praxi, vymezení pojmů dezinfekce a sterilizace, chemická dezinfekce, bezpečnost práce a PO.
- Zhodnocení stavu rukou a nehtů, návržení postupu ošetření** – obsah učiva: posouzení aktuálního stavu rukou a nehtů, náležitosti klientské karty, možnosti ošetření pokožky rukou a nehtů, anatomie horní končetiny, onemocnění rukou a nehtů.
- Péče o přírodní nehty, ošetření pokožky rukou, depilace** – obsah učiva: manikúra, peeling rukou, masáž ruky, parafínový zábal, konečná úprava nehtů, depilace rukou.
- Modeláž umělých nehtů, poradenská služba**- obsah učiva: pracovní pomůcky, přípravky a materiál k modeláži, postup modeláže umělých nehtů, konečná úprava nehtů.
- Objednávání pracovního materiálů a pomůcek, vyúčtování služeb** – obsah učiva: objednávání pracovních pomůcek a nástrojů, vedení sklado- vých karet, obchodní legislativa, podmínky pro získání živnostenského listu, vyúčtování služeb klientovi, náklady a výnosy podnikání, daně.

V modulech najdeme kromě obsahu učiva také časovou dotaci, cíle modulu, předpokládané výsledky výuky a kritéria hodnocení pro ukončení modulů.

5.4 Porovnání obsahu učiva ŠVP a obsahu kurzu

Tato kapitola bude zaměřena na analýzu učiva školního vzdělávacího programu praktického předmětu odborný výcvik, teoretických předmětů (Kosmetika, Materiály kosmetické, Etická a estetická výchova, Zdravověda a Ekonomika) a obsahovou stránku kurzu profesní kvalifikace Manikérka a nehtová designérka. Budu porovnávat obsahovou stránku těchto dokumentů.

Školní vzdělávací program je podstatně rozsáhlejší než kurz profesní kvalifikace. V této části ke každému tématu obsahu školního vzdělávacího programu bylo zařazeno učivo, které je obsahem kurzu.

- a) **Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence** je obsažena v krátkosti v bloku **vykonávání hygienicko-sanitární činnosti podle provozního řádu, BOZP**. Předpokládá se, že žáci nemají v tomto směru žádné zkušenosti, oproti dospělým účastníkům kurzu. V teoretických předmětech se s touto kapitolou seznámí žáci v předmětu Kosmetika.
- b) **Zařízení a vybavení kosmetické, pedikérské, manikérské provozovny** - učivo této části seznamuje žáky v předmětu odborný výcvik s veškerým vybavením kosmetické provozovny, v kurzu pouze s materiály a pomůckami vhodnými pro manikúru.
- c) **Úprava pracovního prostředí a materiály** jsou rozsáhle charakterizovány pro žáky v předmětu odborný výcvik, Materiály kosmetické. U kurzu se předpokládá, že účastníci podstatu pracovního prostředí a materiálů již znají.
- d) **Péče o zevnějšek kosmetičky** - tato část vysvětluje žákům význam dodržování zásad osobní a provozní hygieny v odborném výcviku i v teoretických předmětech. Ve vzdělávání dospělých se předpokládá, že účastníci kurzu tyto základní zásady ovládají.
- e) **Manikúra - péče o ruce** - zde jsou pro žáky v odborném výcviku a v teoretických předmětech důkladně popsány veškeré zásady týkající se přípravků v péči o ruce a používaných materiálů. V PK jsou tyto zásady obsaženy v bloku **zhodnocení celkového stavu rukou a nehtů a navržení postupu ošetření, provádění péče o přírodní nehty klienta**.
- f) **P-shine** - vzdělávací program připraví žáky na ošetření nehtů touto metodou. V kurzu toto učivo nenajdeme.
- g) **Pedikúra, péče o nohy** - učivo je obsaženo pouze v ŠVP předmětu Odborný výcvik a teoretickém předmětu Kosmetika.

-
- h) **Úprava obočí a řas, trvalá na řasy, ošetření pleti, povrchové čištění pleti, napařování a změkčování pleti, hluboké čištění pleti, pleťové masky** - tyto kosmetické úkony se týkají pouze pokožky obličeje zákazníka, proto jsou obsaženy pouze v ŠVP. S PK se shodují pouze ve vyplnění klient-ské karty.
 - i) **Kosmetická masáž obličeje, krku, dekoltu, mikromasáž očního okolí.** Učivo ŠVP je zaměřeno pouze na masáže obličeje a dekoltu. V kurzu se účastníci navíc školí také v oblasti masáží rukou a **ošetření pokožky rukou.**
 - j) **Epilace a depilace** souvisí s péčí o ruce, tudíž je obsaženo také v kurzu profesní kvalifikaci v modulu č. 3.
 - k) **Profesní komunikace se zákazníkem.** Učivo je podrobně obsaženo v předmětu Odborný výcvik a teoretickém předmětu Kosmetika. V kurzu se shoduje s učivem v modulu **č. 4 Poradenská služba.**
 - l) **Podnikatelský záměr** - připravuje žáky na orientaci v oblasti podnikání, vyhotovování obchodních písemností, provádění vyúčtování tržeb, vytvoření ceníku, objednávání zboží. Teoreticky je učivo objasněno v předmětu Ekonomika, prakticky v Odborném výcviku. V kurzu jsou informace týkající se podnikatelských aktivit předkládány v bloku **Objednávání pracovního materiálu a pomůcek, provádění vyúčtování tržeb.**
 - m) **Úprava obličeje make-up, fantazijní líčení** - učivo je obsaženo teoreticky v předmětu Estetická a výtvarná výchova, prakticky v Odborném výcviku.

5.4.1 Časový rozsah učiva, forma vzdělávání, způsob ukončení

Čtyřletý studijní obor Kosmetické služby je vyučován v denní formě po dobu 4 let s celkovou hodinovou dotací 1383 hodin. Profesní kvalifikace je vyučována prezenční formou kurzu v rámci procesu celoživotního učení s celkovou dotací 200 hodin. Obor Kosmetické služby je ukončen maturitní zkouškou, absolventi získají maturitní vysvědčení. Profesní kvalifikace je ukončena zkouškou podle zákona č.179/2006 Sb. respondenti získají Osvědčení o získání profesní kvalifikace.

5.4.2 Konečná analýza

Z analýzy těchto dvou dokumentů vyplývá, že školní vzdělávací program připravuje žáky na celkovou kosmetickou péči o zákazníky. Učivo obsažené v kurzu profesní kvalifikace, kterým musí účastník kurzu disponovat, žáci oboru Kosmetické

služby podrobně obsáhnou v průběhu čtyřletého studia. Vysoká hodinová dotace umožňuje žákům podrobné vzdělávání také v teoretické části. Získané teoretické učivo a kompetence jsou součástí praktické výuky, kde se zdokonalují v praktických dovednostech. Profesionální kvalifikace Manikérka a nehtová designérka je detailně a prakticky zaměřena na celkovou péči o ruce. Jediným kritériem, které není obsaženo v ŠVP, je Modelování umělých nehtů. Prostřednictvím profesionální kvalifikace Manikérka a nehtová designérka lze rozšířit a prohloubit odborné dovednosti kosmetiček potřebné k profesionálnímu růstu. Naše škola nabízí tento kurz všem zájemcům o prohlubování a rozšíření dovedností a vědomostí v kosmetické profesi.

5.4 Příprava a průběh kurzu

V této části je popsána příprava, realizace a zhodnocení kurzu, který proběhl na naší škole na jaře 2016. Kurzu se zúčastnilo 10 uchazečů, mezi nimi také absolventi školy.

5.4.1 Fáze přípravná

Cíl rekvalifikačního programu Manikérka a nehtová designérka směřuje k tomu, aby účastníci získali, na úrovni odpovídající jejich schopnostem a učebním předpokladům, odborné kompetence potřebné pro výkon profese Manikérka a nehtová designérka.

Ve fázi přípravy kurzu pracovní tým složený z metodika a lektora kurzu připravil formou letáku nabídku na tento kurz. Nabídka obsahovala: vstupní podmínky pro účastníky, předběžná data kurzu, cenu kurzu, cíl kurzu, charakteristiku kurzu, informace o přihlašování se na kurz, kontakt pro případné dotazy. Letáky jsme vyvěsili na příhodných místech, zveřejnili také v místním tisku. Do měsíce se přihlásilo 10 uchazečů, kteří měli o kurz zájem.

Následovala příprava studijních materiálů k výuce, ukázka viz. příloha D, časový harmonogram, zajištění prostor pro výuku, zajištění materiálního vybavení pro účastníky. Byl vypracován učební plán modulů kurzu.

5.4.2 Časový plán modulů profesionální kvalifikace

Tento učební časový plán profesionální kvalifikace viz. tabulka 3, je vytvořen na základě kvalifikačního standardu a je rozčleněn do pěti modulů. V každém modulu je rozdělena časová dotace pro teoretickou, praktickou část a samostudium.

Tab. 3 Časový plán modulu

Manikérka a nehtová designérka				
Název modulu	Kód modulu	Hodinová dotace		Samostudium
		Teoretická výuka	Praktická výuka	
Vykonávání hygienicko-sanitární činnosti podle provozního řádu, BOZP.	MD 1	5	5	0
Zhodnocení stavu rukou a nehtů, návržení postupu ošetření.	MD 2	5	5	5
Péče o přírodní nehty, ošetření pokožky rukou, depilace.	MD 3	20	40	5
Modeláž umělých nehtů, poradenská služba.	MD 4	30	50	5
Objednávání pracovního materiálu a pomůcek, vyúčtování služeb.	MD 5	10	10	5
Počet hodin teoretické, praktické výuky a samostudia.		70	110	20
Počet hodin celkem		200		

Zdroj: vlastní

5.4.3 Moduly profesní kvalifikace

Modul, který představuje tabulka 4, slouží lektorovi ke konkrétní přípravě studijních materiálů pro účastníky kurzu. Úvodní hlavička modulu obsahuje jeho název, označení modulu, časovou dotaci a informaci, že účastníci musí zvládnout předchozí moduly. V další části jsou uvedeny cíle modulu, které by měly být na konci modulu splněny. Poté navazují předpokládané výsledky výuky s výčtem kompetencí, které bude absolvent modulu ovládat. Následující část je věnována učivu, obsahu výuky a metodám použitých v teoretické a praktické části výuky. V závěru tabulky se nachází informace týkající se ukončení modulu a parametry pro hodno-

cení účastníka lektorem. V poslední části najdeme doporučenou literaturu pro lektory.

Tab. 4 Modul profesní kvalifikace

Název modulu	Modeláž umělých nehtů, poradenská služba.	Kód	MD 4
Délka modulu	80 hodin (30 hod. teorie, 50 hod. praxe)	Platnost	
Typ modulu	povinný		
Vstupní předpoklady	MD 1, MD 2, MD 3		
Stručná anotace vymežující cíle modulu			
Účastníci tohoto modulu se naučí modeláž umělých nehtů, různé techniky zdobení nehtů, francouzskou manikúru. Naučí se používat vhodné materiální přípravky určené k modeláži nehtů a komunikovat s klientem v oblasti poradenství péče o umělé nehty.			
Předpokládané výsledky výuky			
Absolvent modulu bude schopen:			
<ul style="list-style-type: none"> a) informovat klienta o metodách modelování umělých nehtů, b) popsat postup modelování nehtů metodami dostupnými na trhu, zhodnotit výhody a nevýhody metod, c) vybrat potřebné pomůcky k modelování nehtů UV metodou, d) vymodelovat nehty UV metodou, e) upravit nehty tzv. francouzskou permanentní manikúrou, f) informovat klienta o novinkách v oblasti péče o ruce a nehty, g) doporučit vhodné kosmetické přípravky k péči o ruce a nehty a vysvětlit přednosti a použití těchto přípravků, h) předvést přípravky klientovi s informací o jejich použití. 			
Učivo / obsah výuky			
5 Pracovní pomůcky, přípravky a materiál k modeláži.			
6 Postup modeláže umělých nehtů.			
7 Konečná úprava nehtů.			
Metody ve výuce			
Teoretická výuka – výklad.			
Praktická výuka – instruktáž, praktický nácvik.			

Ukončení modulu

V průběhu výuky bude lektor pozorovat práci jednotlivých účastníků, na základě cíleného pozorování, řízeného rozhovoru (problémového dotazování) a výsledků dílčích úkolů rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, nebo zda jich nedosáhl. Pokud lektor nebude přesvědčen o tom, že účastník všech požadovaných výstupů modulu skutečně dosáhl, zadá účastníkovi úkol, na kterém účastník prokáže/neprokáže, že potřebnými výstupy disponuje.

Parametry pro hodnocení výsledků výuky

výsledek výuky	parametry pro hodnocení
a)	Správnost a srozumitelnost vysvětlení jednotlivých metod.
b)	Správnost a kompletnost podaných informací.
c)	Vhodnost volby pomůcek a přípravků.
d)	Dodržení pracovního postupu, kvalita provedení, zručnost a pečlivost.
e)	Dodržení pracovního postupu, preciznost a celkový výsledek.
f)	Znalost novinek. Srozumitelnost a věcná správnost podání informací.
g)	Vhodnost doporučovaných přípravků pro klienta. Srozumitelnost a věcná správnost podávaných informací.
h)	Správnost předvedení, srozumitelnost, správnost a kompletnost podaných informací.

Doporučená literatura pro lektory:

Teplá, K. a kolektiv. Kosmetika I. Praha: Informatorium 2000, ISBN 80-86073-71-8.

Zdroj: vlastní

5.4.4 Fáze realizační

Výuka je realizována prezenční formou. Důraz je kladen na praktickou výuku. Prostorové, materiální a technické zabezpečení výuky je v souladu s požadavky hodnotícího standardu a probíhá ve školním kosmetickém studiu. Výuka je realizována v přílehlé učebně, vybavené dataprojektorem a přístupem na internet. Délka teoretické vyučovací hodiny je 45 minut. Délka vyučovací hodiny praktické výuky je 60 minut. Praxe je realizována v souladu se zákoníkem práce. Výuka nepřesáhne 8 hodin denně (plus přestávky).

Učebna nebo pracoviště odpovídají hygienickým předpisům pro provoz manikúry. Na začátku teoretické i praktické části výuky budou uchazeči seznámeni s BOZP. Lektor bude vzdělávat podle vypracovaných výukových modulů. Výukovými metodami použitými ve výuce jsou výklad, instruktáž, praktický nácvik, slovní vysvětlení s praktickým předvedením. Lektor bude přizpůsobovat výuku všem relevantním podmínkám, zejména skutečnosti, že se jedná o dospělé účastníky vzdělávání. Bude spojovat teorii s praxí a využívat praktických zkušeností účastníků, dbát na přiměřenost, individuální přístup, názornost a trvanlivost získaných znalostí a dovedností. Důraz je kladen na praktickou výuku, která tvoří většinu programu. V souvislosti s výukou je vedena evidence účastníků kurzu.

5.4.5 Zkouška nanečisto

Na závěr kurzu je pro účastníky připravena zkouška podle zákona č. 179/2006 Sb., kde si účastníci nanečisto vyzkouší splnění všech kritérií hodnotícího standardu. Účastníci jsou hodnoceni podle kritérií stanovených v jednotlivých modulech a účasti ve výuce, které korespondují s kritérii hodnocení profesní kvalifikace. V průběhu výuky všech modulů lektor pozoruje práci jednotlivých účastníků, na základě cíleného pozorování, řízeného rozhovoru s účastníky (problémového dotazování) a výsledků jejich dílčích prací rozhodne, zda účastník dosáhl požadovaných výsledků, nebo zda jich nedosáhl. Pokud lektor na základě svého pozorování rozhodne, že účastník disponuje všemi požadovanými kompetencemi, započte účastníkovi modul. Po úspěšném vykonání zkoušky nanečisto se účastníci přihlásí na naší škole k vypsání termínu zkoušky.

Účastníci profesní kvalifikace ukončili vzdělávání vykonáním zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a získali **Osvědčení o profesní kvalifikace**.

5.4.6 Fáze hodnotící

V této fázi je poskytnuta vzdělavateli tohoto kurzu zpětná vazba formou evaluačního dotazníku, který účastníci vyplňují po absolvování kurzu. Výsledky dotazníku, které byly u účastníků zjištěny, jsou zhodnoceny popisnou statistikou a shrnuty do tabulek a grafů.

5.5 Metoda a realizace průzkumu

Pro realizaci sběru dat jsem zvolila metodu evaluačního dotazníku. Obsahuje úvodní vysvětlení účelu ankety, jsou v něm uvedeny cíle šetření. Dotazník je anonymní a obsahuje 15 otázek. Zahrnuje otevřené a škálové otázky. V závěru je uvedeno poděkování respondentům. Je rozdělen na 4 části: identifikační, obsahovou, hodnocení lektora a celkové vyhodnocení kurzu.

V první části dotazníku byly mapovány údaje o účastnících kurzu týkající se věku účastníků, dosaženého vzdělání, praktických zkušeností, informace, odkud se o kurzu dozvěděli a důvody, proč se do kurzu přihlásili. Druhá část je věnována obsahu kurzu, kde budu zjišťovat, zda účastníkům vyhovovalo časové rozvržení kurzu, použité studijní podklady a materiální vybavení ve výuce, zda byl obsah teoretické a praktické části dostačující. Třetí část se vztahuje na hodnocení týkající se osobnosti lektora. Respondenti budou známkou jak ve škole hodnotit odbornost lektora, tempo výkladu, komunikační dovednosti lektora, připravenost lektora na výuku, organizační schopnosti lektora, motivaci účastníka lektorem, schopnost předání praktických dovedností, manažerské schopnosti lektora. Poslední část je věnována přínosu pro budoucí praxi, naplnění očekávání z kurzu, a zda kurz připravil účastníky kvalitně na vykonání závěrečné zkoušky. Evaluační dotazník je uveden v příloze A. Byl rozdán 10 respondentům vzdělávací akce. Návratnost dotazníku byla 90 %. Odpovědělo na něj 9 účastníků. Kompletní vyhodnocení dotazníku je uvedeno v příloze B.

5.5.1 Vyhodnocení evaluačního dotazníku

Vyhodnocení otázky č. 1: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tab. 5 Vzdělání

VZDĚLÁNÍ	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
základní	4	45 %
střední bez maturity	2	22 %
střední s maturitou	2	22 %
vyšší odborné	0	0 %
vysokoškolské	1	11 %
celkem	9	100%

Zdroj: vlastní

V tabulce je patrné, že nejvíce respondentů - 45 % - má základní vzdělání, 22 % má vzdělání střední bez maturity a s maturitou, 11 % má vysokoškolské vzdělání, žádný z účastníků nemá vyšší odborné vzdělání. Z uvedené tabulky tedy vyplývá, že kurzů profesních kvalifikace se účastnilo nejvíce respondentů se základním a středním vzděláním.

Vyhodnocení otázky č. 2: Věk účastníků.

Tab. 6 Věk účastníků

VĚK	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
18-30	6	67 %
31-40	2	22 %
41-50	1	11 %
51 a více	0	0 %
celkem	9	100%

Zdroj: vlastní

Z tabulky plyne, že věk 18–30 let určilo 67 % účastníků, věk 31–40 let určilo 22 % účastníků, věk 41–50 let určilo 11 % účastníků. Věk 51 let a více nebyl vymezen žádným účastníkem. Z uvedené tabulky tedy vyplývá, že kurz navštívilo nejvíce účastníků v rozmezí 31–40 let.

Vyhodnocení otázky č. 3: Kolik let působíte v oblasti kosmetických služeb?

Tab. 7 Působnost v kosmetických službách

PŮSOBNOST V KOSMETICKÝCH SL.	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
0-1	2	22 %
2-3	6	67 %
4-5	0	0 %
6-8	0	0 %
9 a více let	1	11 %
celkem	9	100%

Zdroj: vlastní

V tabulce se 67 % účastníků se vyjádřilo, že v této oblasti působí 2-3 roky; 22 % účastníků vyjádřilo, že v této oblasti působí 0-1 rok a 11 % účastníků působí v této

oblasti 9 let a více. Z uvedené tabulky vyplývá, že účastníci kurzu působí v oblasti kosmetických služeb převážně do 4 let, což je poměrně krátká doba.

Vyhodnocení otázky č. 4: Z jakého zdroje jste se o kurzu dozvěděli?

Tab. 8 Informační zdroj

INFORMAČNÍ ZDROJ	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
reklama v tisku	1	11 %
webové stránky školy	3	33 %
od známých	4	45 %
jiné	1	11 %
celkem	9	100%

Zdroj: vlastní

Jako informační zdroj uvedlo 43 % účastníků variantu od známých, 33 % účastníků se o kurzu dozvědělo z webových stránek školy, 13 % účastníků uvedlo variantu z jiného zdroje a 11 % účastníků uvedlo jako zdroj tisk. Z uvedeného obrázku plyne, že největší počet respondentů získalo informace o vzdělávací akci od známých a z webových stránek školy.

Vyhodnocení otázky č. 5: Uveďte důvody přihlášení do kurzu Manikérka a nehtová designérka.

Mezi nejčastější důvody účastníci uvedli zájem o tuto profesi a přání věnovat se tomuto oboru v budoucnu. Tři účastníci uvedli, že chtějí získat Osvědčení o profesní kvalifikaci. Jeden účastník napsal, že si chce zvýšit kvalifikaci a jeden uvádí jako důvod detailní zájem o tento obor.

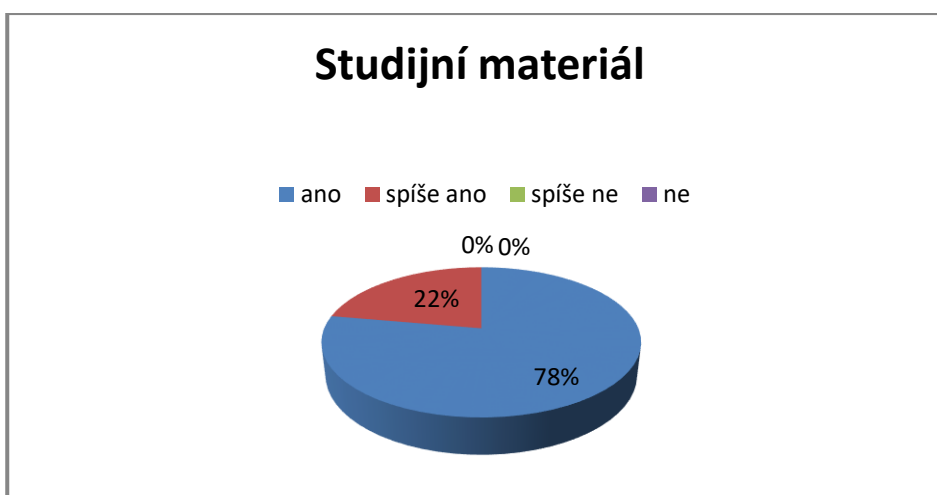
Vyhodnocení otázky č. 6: Vyhovovalo Vám časové rozložení kurzu?

Obr. 2 Časové rozložení kurzu
Zdroj: vlastní

Na obrázku 2 56 % účastníků uvedlo variantu **ano**, 44 % uvedlo variantu **spíše ano**. S variantou **spíše ne** a **ne** se ztotožňuje 0 % účastníků. Z tohoto grafu je patrné, že časové rozvržení kurzu účastníkům vyhovovalo.

Vyhodnocení otázky č. 7: Vyhovoval Vám použitý studijní materiál?

Obr. 3 Studijní materiál
Zdroj: vlastní

Variantu **ano** uvedlo na tomto obrázku 78 % účastníků kurzu, variantu **spíše ano** uvádí 22 % účastníků. 0 % účastníků uvedlo variantu **spíše ne**, **ne**. Z uvedeného

grafu je zřejmé, že připravený studijní materiál účastníkům vzdělávací akce vyhovoval.

Vyhodnocení otázky č. 8: Bylo materiální vybavení pro modeláž nehtů dostačující?

Obr. 4 Materiální vybavení pro modeláž nehtů
Zdroj: vlastní

Obrázek 4 ukazuje, že 56 % účastníků vybralo variantu **ano**, 44 % účastníků si zvolilo **spíše ano**. Variantu **spíše ne** a **ne** zvolilo 0 % účastníků. Uvedený graf ukazuje, že materiální vybavení pro modeláž nehtů bylo dostačující.

Vyhodnocení otázky č 9: Byl obsah teoretické části pro Vás dostačující?

Obr. 5 Obsah teoretické části
Zdroj: vlastní

U tohoto obrázku vyjádřilo 78 % účastníků kurzu je odpověď **ano**, u 22 % účastníků **spíše ano**. Na odpovědi **spíše ne** a **ne**, odpovědělo 0 % účastníků. Na otevřenou otázku „Co v teoretické části účastníci postrádali?“ většina respondentů odpověděla, že nic. Tento graf prezentuje, že z hlediska obsahu teoretické části vzdělávací akce respondenti nic nepostrádali a obsah pro ně byl dostačující.

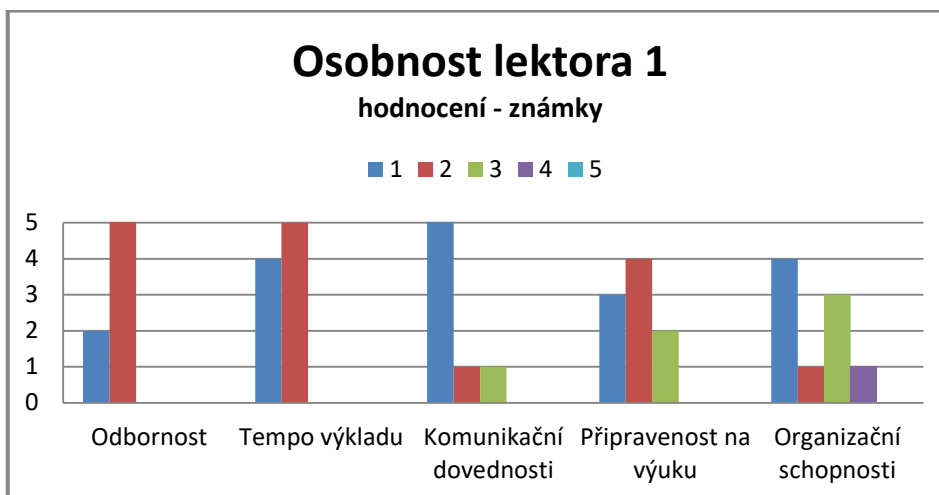
Vyhodnocení otázky č. 10: Byl obsah praktické části pro Vás dostačující?

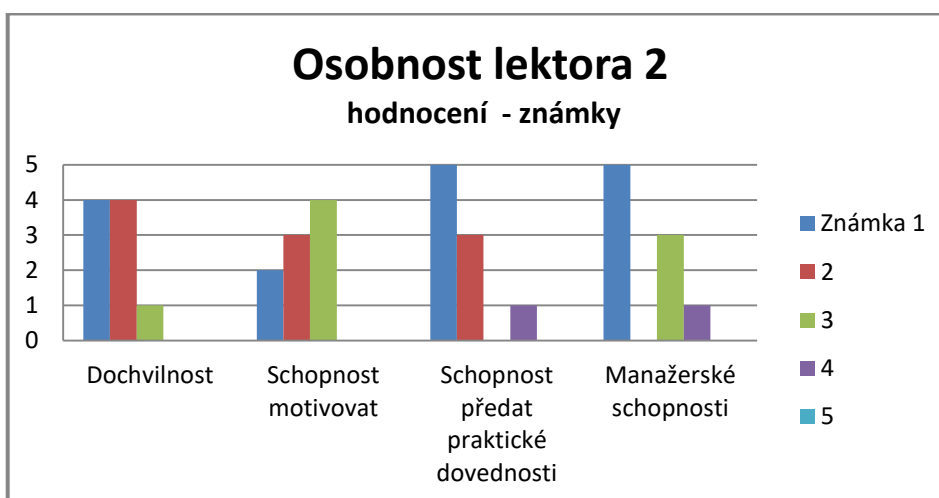
Obr. 6 Obsah praktické části
Zdroj: vlastní

Z uvedeného grafu je patrné, že 56 % účastníků uvedlo odpověď **ano**, **spíše ano** volilo variantu 44 % a odpověď **spíše ne** a **ne** uvedlo 0 % účastníků. Na otevřenou otázku „Co v praktické části účastníci kurzu postrádali?“ odpověděli, že postrádali více ukázek techniky zdobení nehtů, rozmanitost v technikách zdobení nehtů, modernější trendy zdobení. Z tohoto grafu vyplývá, že v praktické části účastníci kurzu postrádali větší rozmanitost v technice zdobení gelových nehtů.

Vyhodnocení otázky č. 11: Následující otázky týkající se osobnosti lektora v tabulce ohodnoťte a zakroužkujte známkou jako ve škole 1 - nejlepší, 5 - nejhorší.

Obr. 7 Osobnost lektora
Zdroj: vlastní

Obr. 8 Osobnost lektora
Zdroj: vlastní

Obr. 9 Osobnost lektora
Zdroj: vlastní

Z uvedeného grafu je zřejmé, jakou průměrnou známkou byla hodnocena osobnost lektora. Průměry dotazů směřovaných na: manažerské schopnosti - průměrná známka 2; schopnost předat praktické dovednosti - průměrná známka 1,67; schopnost motivovat - průměrná známka 2,22; dochvilnost - průměrná známka 1,67; organizační schopnosti - průměrná známka 2,11; připravenost na výuku - průměrná známka 1,89; komunikační dovednosti - průměrná známka 1,33; tempo výkladu - průměrná známka 1,56; odbornost - průměrná známka 1,78. Z tohoto obrázku vyplývá, že lektor má slabiny v motivaci účastníků, v organizačních schopnostech, vynikal však v komunikačních dovednostech. Celková průměrná známka osobnosti lektora je 1,80.

Vyhodnocení otázky č. 12: Myslíte si, že vědomosti získané v kurzu využijete ve své odborné praxi?

Obr. 10 Možnost využití získaných vědomostí a dovedností v odborné praxi

Zdroj: vlastní

Z tohoto obrázku je zřejmé, že na otázku Využití získaných vědomostí a dovedností v odborné praxi 78 % respondentů odpovědělo **ano**, 22 % účastníků **spíše ano**. Odpovědi **spíše ne** a **ne** si vybralo 0 %. Z grafu je zřejmé, že všichni účastníci získané vědomosti a dovednosti uplatní ve své budoucí odborné praxi.

Vyhodnocení otázky č. 13. Naplnil kurz Vaše očekávání?

Obr. 11 Naplnil kurz očekávání

Zdroj: vlastní

Tento obrázek ukazuje, že u 56 % dotazovaných zněla odpověď **ano**, 44 % se přiklání k odpovědi **spíše ano**. Ostatní odpovědi si vybralo 0 % účastníků kurzu. Z uvedeného grafu lze konstatovat, že kurz naplnil očekávání účastníků.

Vyhodnocení otázky číslo 14: Připravil Vás kurz kvalitně na vykonání závěrečné zkoušky?

Obr. 12 Připravil kurz na vykonání zkoušky
Zdroj: vlastní

Z tohoto obrázku je zřejmé, že otázku přípravy na vykonání zkoušky ohodnotilo odpovědí **ano** 56 % účastníků, 44 % ocenilo odpovědí **spíše ano**. Odpověď **spíše ne** a **ne**, ohodnotilo 0 %. Lze tedy konstatovat, že na vykonání závěrečné profesní zkoušky byli účastníci kvalitně připraveni.

Vyhodnocení otázky č. 15: Další doporučení, připomínky.

Na tuto otevřenou otázku mělo 8 účastníků kurzu odpověď žádná nebo nemám. Jeden účastník doporučil lektorovi na úvod kurzu projednat s účastníky kurzu, jaké části mají zájem věnovat se více či méně.

6 Diskuse

Z výsledku průzkumného šetření provedeného prostřednictvím evaluačního dotazníku určeného respondentům vzdělávacího kurzu profesní kvalifikace Manikérka a nehtová designérky lze konstatovat, že připravený kurz byl pro účastníky po všech stránkách přínosem. Jediným návrhem týkajícím se obsahu praktické výuky, který byl ze strany účastníků vznesen, bylo zaměřit se více na nové trendy a techniky ve zdobení gelových nehtů. V organizaci dalších vzdělávacích kurzů přijalo vedení školy na základě výsledků ankety návrh na zvýšení časové dotace u modulu týkajícího se zdobení nehtů. Je otázkou a úkolem pro vyučující, jak velký prostor danému tématu vyhradit.

Bakalářská práce porovnává vzdělávání v prostředí prezenční školní docházky formou studijního oboru a celoživotní vzdělávání dospělých formou profesní kvalifikace. S jistotou můžeme konstatovat, že kurzy profesních kvalifikací umožňují lidem se středoškolským vzděláním v kosmetickém oboru rozšířit si praktické dovednosti potřebné pro další pracovní uplatnění. Pro tyto uživatele má kurz nejvyšší profesní dopad a je značnou konkurenční výhodou. Uživatelé, kteří mají různou úroveň i specializaci vzdělání a potřebují se uplatnit v daném kosmetickém oboru, mohou prostřednictvím profesních kvalifikací získat také výuční list nebo maturitní vysvědčení bez předchozího studia na střední škole. Klíčové ovšem je, že kvalitní propojenost národní soustavy kvalifikací a školského vzdělávacího systému umožňuje všem zájemcům dostačující kvalifikaci pro práci ve vybraných oborech. Zůstává otázkou k diskuzi, zda denní čtyřleté studium oboru Kosmetické služby je, nebo není vzhledem k časovému rozsahu srovnatelné s kurzy profesních kvalifikací s ohledem na totožný formální výsledek a možné pracovní uplatnění v daném oboru.

Dalším bodem k diskuzi je časový rozsah i množství odpovědí z dotazníku a z toho vyplývající motivy k zamyšlení a analýze. Evaluační dotazník byl realizován v jednom školním roce v rámci jedné studijní skupiny. Vzhledem k dynamičnosti oboru je ovšem možné očekávat, že další skupina kurzistů navrhne další inovativní téma, které by bylo možné do kurzu zahrnout. Bylo by pak logické na základě opakovaných anket a z nich vycházející poptávky kurz každoročně aktualizovat.

7 Doporučení pro pedagogickou praxi

„Celoživotní učení je otevřeno všem bez rozdílu věku, zájmu, nadání, nebo společenského postavení, umožňuje co největší využití lidského potenciálu. Rozšíření přístupu ke vzdělávání a zajištění rovných příležitostí vyžaduje nejen zvýšení, ale i rozmanitost nabídky a co největší respektování široké škály individuálních vzdělávacích potřeb, které jsou diferencovány podle věku, dosažené úrovně vzdělání, zájmu i aspirací. Pro všechny se tak otevírá možnost „druhé šance“, korekce vzdělávací cesty a nápravy chybných rozhodnutí v minulosti“ (Veteška, 2008, s. 16).

Z evaluačního dotazníku vyplývá, že vzdělávací kurz Manikérka a nehtová designérka byl zorganizován k prospěchu a obohacení účastníků kurzu. V dalším plánovaném kurzu je třeba navýšit výuku praktické části o nové trendy zdobení nehtů, které většina účastníků v kurzu postrádala. Zkoušku podle zákona č.179/2006 Sb. všichni účastníci úspěšně absolvovali, tudíž byli kvalitně připraveni. Získáním Osvědčení o profesní kvalifikaci jsou účastníkům otevřeny nové možnosti k podnikání a seberealizaci, například k získání živnostenského listu.

Dospělí mají možnost studovat ve volném čase poměrně krátkou dobu a získat tak různé druhy osvědčení, kterými mohou pružně reagovat na změnu trhu. Systém profesních kvalifikací je přínosný funkční nástroj, který plně nahrazuje studium na střední škole.

Vzdělávání na střední škole nabízí žákům časově obsáhlejší studium a je více zaměřeno na teoretické poznatky, což koresponduje i s věkem a zkušenostmi budoucích absolventů. Profesní kvalifikace má spíše praktické specifikace a je zaměřena na klíčové dovednosti v daném oboru s cílem zvýšit odbornost jednotlivců v oboru, z čehož vyplývá i rozdílný přístup pedagogického vedení kurzů profesní specializace.

Výsledným doporučením pro pedagogickou praxi je tedy v rámci celoživotního vzdělávacího kurzu navýšit časovou dotaci v praktické výuce o nové trendy zdobení nehtů. V rámci denního studia oboru Kosmetické služby by bylo adekvátní zařadit do školních vzdělávacích programů modeláž gelových nehtů, aby tento studijní obor zajistil komplexní vybavenost dovednostmi pro pracovní uplatnění na trhu práce.

8 Závěr

V úvodu bakalářské práce byly stanoveny cíle teoretické a praktické části práce, které se obecně vztahovaly k tématu profesního vzdělávání dospělých v oblasti celoživotního vzdělávání a dotýkaly se i vzdělávání středoškolského.

V teoretické části práce byly vysvětleny a objasněny základní pojmy této problematiky, byl popsán systém vzdělávání dospělých, struktura Národní soustavy kvalifikací, právní normy a klíčové pojmy hodnotící a kvalifikační standard. Vzhledem k praktickému zaměření práce byl věnován dostatečný prostor pedagogickým dokumentům a zejména přípravě výuky dle ŠVP a potřebným informacím k přípravě, realizaci a evaluaci vzdělávacích akcí a kurzů.

Výše uvedené se stalo východiskem pro praktickou část práce, která byla věnována konkrétní škole a jejím vzdělávacím aktivitám. Střední škola obchodní a služeb Svazu českých a moravských spotřebních družstev Polička, s.r.o. byla představena jako kompetentní subjekt zabývající se kvalitní profesní výukou žáků i dospělých. Charakterizován byl školní vzdělávací program i kvalifikační standard profesní kvalifikace. Vzdělávací obsah oboru a kurzu prošly analýzou a porovnáním s cílem rozklíčovat a definovat případné mezery ve vzdělávacím obsahu ŠVP oboru Kosmetické služby, které mohou a měly by být pokryty v rámci nabídky dalšího celoživotního vzdělávání. Rozsáhlý prostor je věnován samotnému kurzu Manikérky a nehtové designérky, rozebrány jsou všechny fáze - příprava, časový harmonogram, výukové moduly, realizace i hodnocení a evaluace. Zvolená průzkumná metoda – evaluační dotazník - byl distribuován mezi absolventy analyzovaného kurzu. Vzhledem k devadesátiprocentní návratnosti jsou výsledky vypovídající a je možné z nich provést kvalifikovaný závěr. Výsledky prokázaly, že kurz je kvalitně vystavěn a realizován a absolventi v plné míře splňují podmínky pro vykonání zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., která je opravňuje k dalšímu profesnímu i osobnímu růstu a větší konkurenceschopnosti na trhu práce. Je třeba ovšem brát na zřetel, že anketa byla šířena a hodnocena pouze v rámci jednoho kurzu v jednom školním roce a v rámci totožné studijní skupiny. Bylo by tedy smysluplné anketu opakovat i v dalších letech a získat tak další zpětnou vazbu od účastníků kurzu, která by byla dále analyzována.

Díky absolvování kurzu úplně profesní kvalifikace si mohou účastníci doplnit i středoškolské vzdělání s maturitou bez ohledu na svoje předchozí studium a profesní zaměření, což přináší nezpochybnitelně vysokou hodnotou. Prostřednictvím ankety byla identifikována i nedostatečná zaměřenost kurzu na nové trendy a techniky ve zdobení gelových nehtů. Na základě praktických rozborů a analýz

vzdělávacích podkladů a výsledků dotazníku v této práci, přijalo vedení dotčené školy doporučení pro vylepšení kurzu a navýšení časové dotace modulu zdobené nehtů s cílem dosáhnout ještě vyšší kvality profesní přípravy. V rámci šetření a porovnání teoretických a praktických výstupů bylo zjištěno, že ve školních vzdělávacích programech denního studia studijního oboru Kosmetička zcela chybí oblast modelace nehtů, která by zajistila komplexnost tohoto oboru.

V této bakalářské práci jsou naplněny cíle uvedené v úvodu a práce se tak stala příspěvkem ke zkvalitnění profesního vzdělávání dospělých, které umožňuje zájemcům zcela přirozenou cestou získat a zdokonalovat profesní znalosti i dovednosti s cílem zvýšit perspektivu osobního rozvoje pro lepší uplatnění na trhu práce, získání ekonomické samostatnosti nebo možnosti seberealizace.

9 Seznam použité literatury

BARTÁK, Jan, 2007. *Profesní vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: Univerzita J. A. Komenského, 9 s. ISBN 978-80-86723-34-1.

BARTOŇKOVÁ, Hana. *Firemní vzdělávání*. Praha: Grada, 2010. Vedení lidí v praxi, 16 s. ISBN 978-80-247-2914-5.

BEDNAŘÍKOVÁ, Iveta. *Kapitoly z andragogiky 2*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006. 80 s. Texty k distančnímu vzdělávání v rámci kombinovaného studia, 10 s. ISBN 80-244-1193-8.

BENEŠ, Milan. *Andragogika*. Praha: Eurolex Bohemia, Andragogika. 2003, s. 13 – 77. ISBN 80-86432-23-8.

Kvalifikační standard [on-line]. Národní ústav pro vzdělávání, 2011-2017 [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/nsk2/kvalifikacni-standard>.

LANGER, Tomáš. *Moderní lektor: průvodce úspěšného vzdělavatele dospělých*. Praha: Grada Publishing, 2016, s. 120 – 121. ISBN 978-80-271-0093-4.

LINHARTOVÁ, Dana. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2., nezměn. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2008, 110 s. ISBN 978-80-7375-222-4.

MEDLÍKOVÁ, Olga. *Lektorské dovednosti: manuál úspěšného lektora*. 2., dopl. vyd. Praha: Grada, 2013. Komunikace (Grada), 35 s. ISBN 978-80-247-4336-3.

MŠMT [on-line]. Zákon č. 179/2006 SB. a vyhláška k zákonu, 2013-2017 [cit. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/zakon-c-179-2006-sb>.

Národní kvalifikace [on-line]. Národní soustava kvalifikací, 2006-2014 [cit. 2016-12-15]. Dostupné z: <http://www.narodnikvalifikace.cz/>.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha. Praha: Tauris, 2001, s. 7 – 52. ISBN 80-211-0372-8.

Národní soustava kvalifikací [on-line]. Národní ústav pro vzdělávání, 2017 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/nsk2/realizace-projektu-1>.

PALÁN, Zdeněk. *Celoživotní učení*. In KALOUS, J. VESELÝ, A. *Vybrané problémy vzdělávací politiky*. PRAHA: Karolinum, 2006, s. 25 – 26. ISBN 80-246-1262-3.

PALÁN, Zdeněk. *Základy andragogiky*. Skripta. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2002, s. 7 - 12.

PALÁN, Zdeněk a Tomáš LANGER. *Základy andragogiky*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008, s. 38 - 101. ISBN 978-80-86723-58-7.

PLAMÍNEK, Jiří. *Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, s 11 – 47. ISBN 978-80-247-4806-1.

Profesní kvalifikace [on-line]. Národní ústav pro vzdělávání, 2011-2017 [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/nsk2/profesni-kvalifikace>.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 4., aktualiz. vyd. [i.e. Vyd. 5.]. Praha: Portál, 2008, 191 s. ISBN 978-80-7367-416-8.

PRŮCHA, Jan, Eliška WALTEROVÁ a Jiří MAREŠ. *Pedagogický slovník*. 6., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2009, 210 s. ISBN 978-80-7367-647-6.

PRŮCHA, Jan. *Andragogický výzkum*. Praha: Grada, 2014. *Pedagogika* (Grada), s. 69 – 70. ISBN 978-80-247-5232-7.

Rozvoj a implementace NSK [on-line]. Národní ústav pro vzdělávání, 2011-2017 [cit. 2016-12-14]. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/nsk2/standardy>.

ŘÁDOVÁ, Hana, ed. *Sada vzdělávacích programů a příkladů dobré praxe II*. Praha: Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, 2012, 35 s. ISBN 978-80-87449-36-3.

SOUČEK, Z., Dokumentace školy, In. Řízení školy, roč. 4, č. 8.2007 s. 2 - 5, ISSN 1214- 8679CZ. KVÁČA, Aleš. *Povinná dokumentace škol*. Praha, 2015. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze Masarykův ústav vyšších studií. Vedoucí práce PhDr. Jarmila Vobořilová.

SPÁLENSKÁ, Eva. *Proměna středních škol v centra celoživotního učení*. Metodický portál: Články [online]. 09. 08. 2010, [cit. 2017-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/o/4620/PROMENA-STREDNICH-SKOL-V-CENTRA-CELOZIVOTNIHO-UCENI.html>>. ISSN 1802-4785.

Školní dokumenty [on-line]. Školní vzdělávací program, 2011 [cit. 2017-04-05].
Dostupné z: síť/SERVER1/školní dokumenty–teorie/ŠVP Kosmetické služby.

VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. *Pedagogika pro učitele*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada), s. 132 – 133. ISBN 978-80-247-3357-9.

VETEŠKA, Jaroslav a Michaela TURECKIOVÁ. *Kompetence ve vzdělávání*. Praha: Grada, 2008. Pedagogika (Grada), s. 15 – 16. ISBN 978-80-247-1770-8.

VODÁK, Jozef a Alžbeta KUCHARČÍKOVÁ. *Efektivní vzdělávání zaměstnanců*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2011. Management (Grada), 99 s. ISBN 978-80-247-3651-8.

ZORMANOVÁ, Lucie. *Obecná didaktika: pro studium a praxi*. Praha: Grada, 2014. Pedagogika (Grada), s. 75 – 82. ISBN 978-80-247-4590-9.

Přílohy

Příloha A

EVALUAČNÍ DOTAZNÍK

Vážení respondenti,

jmenuji se Martina Jurášová a studuji na Mendelově univerzitě v Brně obor Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku.

Pro mou bakalářskou práci na téma *Další vzdělávání dospělých formou profesní kvalifikace v prostředí SŠ obchodní a služeb SČMSD Polička, s.r.o.* poslouží jako zdroj informací tento anonymní dotazník, jehož cílem je zhodnocení obsahu a kvality výuky kurzu Manikérka a nehtová designérka (kód 69-024-H).

Prosím, věnujte několik minut svého času jeho vyplnění.

Zvolené odpovědi označte křížkem. Děkuji.

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - základní
 - střední bez maturity
 - střední s maturitou
 - vyšší odborné
 - vysokoškolské

2. Váš věk
 - 18-30 let
 - 31-40 let
 - 41-50 let
 - 51 let a více

3. Kolik let působíte v oblasti kosmetických služeb?
 - 0-1
 - 2-3
 - 4-5
 - 6-8
 - 9 a více

4. Z jakého zdroje jste se o kurzu dozvěděli?
 - reklama v tisku
 - webové stránky školy
 - od známých
 - jiné, uveďte.....

5. Uved'te důvody přihlášení do kurzu Manikérka a nehtová designérka.

.....
.....
.....

6. Vyhovovalo Vám časové rozvržení kurzu?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

7. Vyhovoval Vám použitý studijní materiál?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

8. Bylo materiální vybavení pro modeláž nehtů dostačující?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

9. Byl obsah teoretické části pro Vás dostačující?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

V teoretické části výuky jsem z hlediska obsahu postrádal

.....
.....

10. Byl obsah praktické části pro Vás dostačující?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

V praktické části výuky jsem z hlediska obsahu postrádal

.....

.....

11. Následující otázky týkající se osobnosti lektora v tabulce ohodnoťte a zakroužkujte známkou jako ve škole 1 – nejlepší, 5 – nejhorší

Odbornost lektora	1	2	3	4	5
Tempo výkladu	1	2	3	4	5
Komunikační dovednosti lektora	1	2	3	4	5
Připravenost lektora na výuku	1	2	3	4	5
Organizační schopnosti lektora	1	2	3	4	5
Dochvilnost lektora	1	2	3	4	5
Motivace účastníka lektorem	1	2	3	4	5
Schopnost předání praktických dovedností	1	2	3	4	5
Manažerské schopnosti lektora	1	2	3	4	5

12. Myslíte si, že vědomosti a dovednosti získané na kurzu, využijete ve své odborné praxi?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

13. Naplnil kurz Vaše očekávání?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

14. Připravil Vás kurz kvalitně na vykonání závěrečné zkoušky?

- ano
- spíše ano
- spíše ne
- ne

15. Další doporučení, připomínky

.....

.....

Děkuji za Váš čas a ochotu při vyplnění dotazníku.

Příloha B

Vyhodnocení evaluačního dotazníku

1. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

VZDĚLÁNÍ	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
základní	4	45 %
střední bez maturity	2	22 %
střední s maturitou	2	22 %
vyšší odborné	0	0 %
vysokoškolské	1	11 %
celkem	9	100%

2. Váš věk

VĚK	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
18–30	6	67 %
31–40	2	22 %
41–50	1	11 %
51 a více	0	0 %
celkem	9	100%

3. Kolik let působíte v oblasti kosmetických služeb?

PŮSOBNOST	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
0–1	2	22 %
2–3	6	67 %
4–5	0	0 %
6 - 8	0	0 %
9 a více let	1	11 %
celkem	9	100%

4. Z jakého zdroje jste se o kurzu dozvěděli?

INFORMAČNÍ ZDROJ	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
reklama v tisku	1	11 %
webové stránky školy	3	33 %
od známých	4	45 %
jiné	1	11 %
celkem	9	100%

5. Uved'te důvody přihlášení do kurzu Manikérka a nehtová designérka – otevřená otázka

6. Vyhovovalo Vám časové rozvržení kurzu?

ČASOVÉ ROZVRŽENÍ KURZU	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	5	56 %
spíše ano	4	44 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

7. Vyhovoval Vám použitý studijní materiál?

STUDIJNÍ MATERIÁL	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	7	78 %
spíše ano	2	22 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

8. Bylo materiální vybavení pro modeláž nehtů dostačující?

MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	5	56 %
spíše ano	4	44 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

9. Byl obsah teoretické části pro Vás dostačující?

TEORETICKÁ ČÁST	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	7	78 %
spíše ano	2	22 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

10. Byl obsah praktické části pro Vás dostačující?

PRAKTICKÁ ČÁST	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	5	56 %
spíše ano	4	44 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

11. Následující otázky týkající se osobnosti lektora v tabulce ohodnoťte a zakroužkujte známkou jako ve škole 1 – nejlepší, 5 - nejhorší

OSOBNOST LEKTORA	ZNÁMKA				
	1	2	3	4	5
Odbornost	2	7	0	0	0
Tempo výkladu	4	5	0	0	0
Komunikační dovednosti	7	1	1	0	0
Připravenost na výuku	3	4	2	0	0
Organizační schopnosti	4	1	3	1	0
Dochvilnost	4	4	1	0	0
Schopnost motivovat	2	3	4	0	0
Schopnost předat praktické dovednosti	5	3	0	1	0
Manažerské schopnosti	5	0	3	1	0
Dochvilnost	4	4	1	0	0

12. Myslíte si, že vědomosti a dovednosti získané v kurzu, využijete ve své odborné praxi?

VYUŽITÍ V PRAXI	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	7	78 %
spíše ano	2	22 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

13. Naplnil kurz Vaše očekávání?

NAPLNĚNÍ OČEKÁVÁNÍ	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	4	44 %
spíše ano	5	56 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

14. Připravil Vás kurz kvalitně na vykonání zkoušky?

PŘÍPRAVA NA ZKOUŠKU	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
ano	5	56 %
spíše ano	4	44 %
spíše ne	0	0 %
ne	0	0 %
celkem	9	100%

Příloha C

ŠVP - vzdělávací obsah předmětu odborný výcvik

Výsledky vzdělávání a kompetence	Učivo
<p>1. ročník Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí základní úkoly a povinnosti organizace při zajišťování BOZP; • zdůvodní úlohu státního odborného dozoru nad bezpečností práce; • dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; • uvede základní bezpečnostní požadavky při práci s přístrojovým a technickým vybavením provozovny a kosmetickými přípravky a dbá na jejich dodržování; • při obsluze, běžné údržbě a čištění přístrojů a zařízení postupuje v souladu s předpisy a pracovními postupy; • uvede příklady bezpečnostních rizik, nejčastější příčiny úrazů a jejich prevenci; • poskytne první pomoc při úrazu na pracovišti; • uvede povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu <ul style="list-style-type: none"> • obsluhuje přístrojové a technické vybavení provozovny a při manipulaci s ním dodržuje bezpečnostní předpisy; • provádí běžnou údržbu a čištění používaného vybavení a zařízení provozovny; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</u> <ul style="list-style-type: none"> • řízení bezpečnosti práce v podmínkách organizace a na pracovišti • pracovněprávní problematika BOZP • bezpečnost technických zařízení 2. <u>Zařízení a vybavení kosmetické, pedikérské nebo manikérské provozovny</u> <ul style="list-style-type: none"> • přístrojové a technické vybavení • pracovní pomůcky

<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje hygienu provozovny v souladu s hygienickými normami a nařízeními • vysvětlí, jaká teplota musí být v provozovně, kdy a jak provádíme větrání a vytápění provozovny • provádí pravidelně desinfekci provozovny – nábytku, povrchů, ploch, nástrojů a veškerého materiálu používaného při práci • vysvětlí správné dávkování přípravků • dodržuje bezpečnostní předpisy a ochranná opatření při práci s přípravky a při jejich uskladnění • dbá na hospodárné a ekologické využívání přípravků a jejich bezpečnou likvidaci po skončení jejich životnosti • dodržuje sterilizační a desinfekční řád provozovny • pečuje o svůj zevnějšek – má upravené, čisté ruce a nehty, vlasy sčesané, nezapáchá kouřem, nenosí šperky na ruku • nosí pracovní oděv a obuv předepsanou bezpečnostním řádem • vysvětlí význam dodržování zásad osobní a provozní hygieny v oblasti kosmetiky, pedikúry a manikúry • vyjmenuje a dodržuje bezpečnostní a hygienické zásady • připraví pracoviště, volí a připraví nástroje, pomůcky a přípravky v souladu se zvoleným technologickým postupem; • posoudí vhodnost či nevhodnost ošetření rukou; • posoudí typ nehtů podle stanove- 	<p>3. <u>Úprava pracovního prostředí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny, dezinfekce, <u>Materiály</u> • desinfekční přípravky sterilizace <p>4. <u>Péče o zevnějšek kosmetičky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • péče o zevnějšek kosmetičky <p>5. <u>Manikúra – Péče o ruce</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečnostní a hygienické zásady • příprava pracoviště <u>Materiály</u> • přípravky k péči o ruce <u>Kosmetika</u>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • ných kritérií; • ošetří nehty mokrou cestou-klasická manikúra; • ošetří nehty suchou cestou bez namáčení rukou za použití speciálních přípravků na nehty; • provádí masáž rukou; • provádí peeling rukou; • aplikuje masku a zábaly na ruce; • provede nehtový design; • vysvětlí význam P-Shine • posoudí vhodnost či nevhodnost ošetření P-Shinem • provede P-Shine • popíše a dodržuje bezpečnostní a hygienické zásady • připraví pracoviště, volí a připraví nástroje, pomůcky a kosmetické přípravky v souladu se zvoleným technologickým postupem • posoudí vhodnost či nevhodnost ošetření nohou • připraví zákazníka k ošetření nohou • odstraní ztvrdlou kůži, mozoly a kuří oka • ošetří nehty • provede masáž nohou • aplikuje zábal na nohy • provede nehtový design • vyhotovuje písemnosti spojené s provozem věcně, jazykově a formálně správně a v souladu s normalizovanou úpravou písemností 	<ul style="list-style-type: none"> • podstata technologického postupu a jeho pracovní fáze • pracovní činnosti spojené s technologickými postupy • kontrola průběhu technologického postupu a kvality jeho výstupů • masáž ruky, zábal • nehtový design 6. <u>P-Shine</u> • význam P-Shine • technologický postup 7. <u>Pedikúra – Péče o nohy</u> • bezpečnost a hygienické zásady • přípravky k péči o nohy • podstata technologického postupu a jeho pracovní fáze • pracovní činnosti spojené s technologickými postupy • kontrola průběhu technologického postupu a kvality jeho výstupů • nehtový design 8. <u>Profesní komunikace</u> - vyhotovování obchodních písemností
--	--

<p>2. ročník</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví zákazníka na úpravu řas a obočí • barví řasy a obočí • formuje obočí <ul style="list-style-type: none"> • určí správnou velikost natáček podle délky řas klientky • provede samotný technologický postup trvalé na řasy • dodrží stanovenou dobu působení přípravku • provede barvení řas <ul style="list-style-type: none"> • vypracuje a vyplní diagnostické karty zákazníků • definuje kritéria pro posouzení typu pleti • uplatňuje kritéria při kosmetickém ošetření • volí vhodný přípravek v souladu s jednotlivými fázemi technologických postupů a s ohledem na ekonomické a užité vlastnosti • připraví zákazníka pro kosmetické ošetření pleti <ul style="list-style-type: none"> • připraví pracoviště, volí a připraví nástroje, pomůcky a kosmetické přípravky v souladu se zvoleným technologickým postupem; • posoudí vhodnost či nevhodnost kosmetického ošetření; • připraví zákazníka pro kosmetické ošetření podle hygienických předpisů; 	<p><u>Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Úprava obočí a řas</u> <ul style="list-style-type: none"> • barvení řas • barvení obočí • formování obočí 2. <u>Trvalá na řasy</u> <ul style="list-style-type: none"> • nalepení natáček • aplikace přípravků • konečná úprava – barvení řas 3. <u>Ošetření pleti</u> <ul style="list-style-type: none"> • posouzení pleti dle aktuálního stavu <p><u>Materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravky k dalšímu ošetření pleti • příprava zákazníka pro kosmetické ošetření pleti <p><u>Profesní komunikace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • diagnostické karty zákazníků 4. <u>Povrchové čištění pleti</u> <ul style="list-style-type: none"> • podstata technologického postupu a jeho • pracovní fáze • pracovní činnosti spojené • s technologickými postupy • kontrola průběhu technologického
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • určí aktuální stav pleti zákazníka a v souladu se stavem pleti zvolí vhodný způsob ošetření pleti; • odstraní nalíčení pleti a provede povrchové čištění pleti; • podle typu pleti provádí peeling • provede posouzení pleti • zvolí vhodný způsob napařování a změkčování pleti • před hlubkovým čištěním pleti provádí napářku a změkčení pleti • zvolí vhodný způsob hlubokého čištění pleti dle aktuálního stavu pleti • provádí hluboké čištění pleti; • tonizuje, hydratuje a dezinfikuje pleť podle typu pleti a typu ošetření; • vybere pleťovou masku dle aktuálního stavu pleti • připravuje a aplikuje pleťové masky těla • dodržuje dobu působení pleťových masek • po uplynutí doby působení pleťovou masku vhodným způsobem odstraní • kalkuluje spotřebu a prodejní cenu nabízených přípravků 	<p>kého postupu a kvality jeho výstupů</p> <p>5. <u>Napařování a změkčování pleti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • posouzení pleti • správná volba napářky a změkčování pleti • technologický postup při napařování a změkčování pleti <p>6. <u>Hluboké čištění pleti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • následující úkon po napařování a změkčování pleti • způsob provedení hlubokého čištění pleti • desinfekce po hlubokém čištění pleti <p>7. <u>Pleťové masky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • správná volba pleťové masky dle typu a stavu pleti • příprava pleťových masek • aplikace pleťových masek
<p>3. ročník</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posoudí vhodnost kosmetické masáže obličeje, krku a dekoltu dle aktuálního stavu klienta 	<p><u>Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</u></p> <p>1. <u>Kosmetická masáž obličeje, krku a dekoltu</u></p>

<ul style="list-style-type: none"> • popíše význam kosmetické masáže obličeje, krku a dekoltu a provede ji • zvolí vhodný přípravek • popíše techniku a fáze kosmetické masáže obličeje krku a dekoltu a používá ji • provede kosmetickou masáž obličeje, krku, dekoltu a poprsí s přístrojem i bez přístroje • vysvětlí kontraindikace • dodržuje hygienické předpisy • po celou dobu kosmetické masáže dodržuje klid na pracovišti <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí význam mikromasáže očního okolí • zvolí vhodný přípravek pro mikromasáž očního okolí • provede mikromasáž očního okolí <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí rozdíl mezi epilací a depilací • posoudí, zda je vhodné epilaci nebo depilaci provést • zvolí správný technologický postup • provede epilaci v obličejí • ovládá depilaci různých částí těla <ul style="list-style-type: none"> • provádí kosmetické ošetření celého těla • kalkuluje cenu poskytovaných kosmetických služeb <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet • orientuje se v právních formách podnikání a dovede charakterizovat jejich základní znaky 	<ul style="list-style-type: none"> • kosmetická masáž obličeje a krku • kosmetická masáž dekoltu <p>2. <u>Mikromasáž očního okolí</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • význam mikromasáže očního okolí • technologický postup mikromasáže očního okolí <p>3. <u>Epilace, depilace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • význam epilace, depilace • technologický postup při epilaci, depilaci <p>4. <u>Procvičování kosmetických úkonů a prohlubování dovedností</u></p> <p>5. <u>Profesní komunikace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhotovování obchodních písemností
--	---

<p>4. ročník</p> <p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádí líčení obličeje korekcí • vybere správné kosmetické přípravky (make-up, korektor, kamufláž) • popíše ideální tvar obličeje a snaží se mu přiblížit • provádí korekce, očí, obočí a rtů • podle oblečení, tvaru oka, úst a přání klientky vybere barevnou kombinaci líčidel na denní líčení • provádí nanášení make-upu, korektoru, pudru, líčení očí, úpravu obočí, líčení rtů, nanášení vařenky • provádí odborné denní a večerní líčení • provede líčení pro různé příležitosti- svatební líčení, sportovní líčení, líčení na focení apod. • vybere správnou velikost a tvar umělých řas • nalepí je tak, aby se neodlepovaly a vypadaly přirozeně • provádí zhuštění řas pomocí lepení trsu řas <ul style="list-style-type: none"> • připraví klienta pro fantazijní líčení • zvolí vhodné přípravky pro fantazijní líčení • provede fantazijní líčení <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří ceník nabízených kosmetických služeb 	<p><u>Bezpečnost a ochrana zdraví při práci, hygiena práce, požární prevence</u></p> <p>1. <u>Úprava obličeje make – up</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • líčení obličeje s korekcí <p><u>Materiály</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • přípravky dekorativní kosmetiky • denní líčení • večerní líčení • lepení a zhušťování řas <p>2. <u>Fantazijní líčení</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • postup při fantazijním líčení • správná volba líčidel a jiných pomůcek • provedení fantazijního líčení <p>3. <u>Samostatné provádění komplexních kosmetických úkonů</u></p> <p>4. <u>Profesní komunikace</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ceník nabízených kosmetických služeb
---	---

<ul style="list-style-type: none"> • rozliší a popíše jednotlivé druhy masáží • charakterizuje jednotlivé masážní prostředky a jejich výhody a nevýhody • vyjmenuje případy vhodné ke kontraindikaci masáží a zdůvodní je • prakticky aplikuje hygienické předpisy • charakterizuje vliv masáží na organismus • diskutuje o regeneračních procedurách, výhodách a nevýhodách • vysvětlí podstatu svalových dysbalancí, jejich projev a prevenci • provede technicky správně masáž zad • provede technicky správně masáž dolní končetiny zezadu • provede technicky správně masáž dolní končetiny zepředu • provede technicky správně masáž šíje a břicha • provede technicky správně masáž horní končetiny • provede technicky správně masáž celého těla • aplikuje technicky správně a ve správném pořadí masérské hmaty 	<p>5. <u>Masáže</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Druhy masáží a masérské hmaty • Masážní prostředky • Kontraindikace masáží • Hygiena masáže • Účinky masáží • Regenerace těla a regenerace organismu • Svalové dysbalance • Praktický nácvik masáže zad • Praktický nácvik masáže dolní končetiny zezadu • Praktický nácvik masáže dolní končetiny zepředu • Praktický nácvik masáže šíje a břicha • Praktický nácvik masáže horní končetiny • Praktická masáž celého těla <p>Témata z epidemiologie, základů hygieny, zásady první pomoci a biologie člověka jsou součástí tematických celků teoretických předmětů oboru Kosmetické služby.</p>
---	--

Příloha D

Ukázka materiálů k výuce kurzu

Sřední škola obchodní a služeb SČMSD, Polička, s.r.o.

MATERIÁLY K VÝUCE

PROFESNÍ KVALIFIKACE

69-024-H

MANIKÉRKA A NEHTOVÁ DESIGNÉRKA

Vypracovala: Iva Prokúpková

nám. Bohuslava Martinů 95 tel.: +420 481 725 935
572 01 Polička e-mail: info@souobchpolicka.cz
web: www.souobchpolicka.cz
IČO: 110029470

Bankovní spojení: 26405501/0100
IČ: 47480145, DIČ: CZ47480145
zapsaná v obchodním rejstříku, vedeném Krajským
soudem v Hradě Králové, v odd. C, vl. 3521

MODUL 4

Modeláž nehtů

(verze 1)

Popis nástrojů a pomůcek

Manikurní tyčinka - tyčinka z umělé hmoty s gumou. S její pomocí zatlačujeme nehtovou kůžičku tak, abychom získali co největší pracovní prostor pro modeláž nehtů.

Pomerančové dřívko – dřevěná tyčinka bývá z tvrdého dřeva např. Bukového. Potřebujeme ji při odstranění hmoty, když se dostane tam, kam nemá, na kůži okolo nehtů ještě před polymerizací.

Štětce k nanášení modelovacích hmot – rozlišují se ploché a špičaté, nebo kulaté. Pro práci se samotuhnoucím materiálem se většinou používají štětce s přírodními chlupy. Pro ostatní materiály se např. používají štětce s umělými štětinami.

Kovové manikurní nůžky, kleštičky nebo štipky - nejsou pro nehtovou designérku nezbytné, ale neobejde se bez nich. Tyto kovové nástroje s sebou nesou zvýšené hygienické předpisy a jsou potřeba k odstranění již vzniklých záděrek.

Papírové profesionální pilníky – bez těchto pomocníků bychom jen stěží mohli jako nehtový designér začít

Odmašťovadlo - neboli čistič nehtů je tekutina s vysokým odmašťovacím účinkem. Používá se během celého postupu modeláže nehtů. Většinou obsahuje přibližně 60%lihu. Rozpouští disperzní film, který vzniká po vytvrzení UV gelů v polymerizační lampě. Kůže je po častém použití odmašťovadla vysušena a tak se na závěr ošetření olejem promastí.

Dělená buničina – malé čtverečky v roli, dají se koupit v lékárně nebo ve zdravotnických potřebách.

Kosmetická olejová tužka – používá se na ošetření kůže okolo nehtů po modeláži nehtů. Pokud se nehty ještě lakují, použijeme tuto tužku. Pomocí měkkého hrotu seříznutého do špičky masírujeme vysušenou kůžičku. Ta se promastí a bude vláčná. Pokud nelakujeme nehty, použijeme olejíček na výživu kůže.

Štětka na prach - je trochu větší štětka na holení se silnými tvrdými štětinami. Může se použít i kartáček na ruce a nehty. Obě tyto varianty nám pomáhají odstranit jemný prach z nehtů, prstů a celé ruky během pracovního postupu.

Dezinfekce – všude, kde dochází ke kontaktu s kůží, se musí dodržovat přísná hygienická pravidla. Nejinak je tomu i v modeláži nehtů. Musíme mít dezinfekci na kůži, na nehty, na nástroje a na plochy. Dezinfekci obměňujeme tak, jak máme uvedeno a schváleno místní hygienickou stanicí.

Podložka pod ruku klienta – může esteticky zakrýt UV lampu na manikurním stole. Pokud ruka klientky leží na rovném stole, bude chtít po dobu úkonu sledovat, co jí zrovna pracovník provádí, a zvedá proto konečky prstů směrem k sobě. Pracovník však potřebuje vidět také na stejné místo a tak ruku klientky tlačí dolů, nebo se vzpřímí a naklání nad rukou klienta. Jde o velmi nepohodlnou polohu pro obě strany. Pokud podložíme ruku klienta např. jen stočeným ručníkem do tvaru válečku, bude spočívat ruka klienta v poloze písmene A zcela uvolněně.

Hygienické jednorázové papírové ubrousky - jsou levné a praktické. Při nehtové modeláži se vytváří drobný prach, který sedá na pracovní stůl, ruce klienta i pracovníka.

Vhodně umístěná stolní lampička - je nutnou součástí této práce. Při péči o ruce se musíme zblízka dívat na prsty a nehty klienta. To, co bychom při práci přehlédli a opomněli dát do pořádku, může klienta odradit od příští návštěvy.

Modelace nehtů technikou

Gel s lampou a Acrygel

Charakteristika:

- Chrání přírodní nehet a zabraňuje jeho třepení a lámání
- Udržuje a zlepšuje vzhled nehtu
- Zakrývá nedostatky přírodního nehtu
- Zajišťuje nehtům trvanlivost a schopnost odolávat menším mechanickým nárazům
- Charakteristickým výsledkem této techniky je vysoký lesk, který nehet získá
- Výrobky jsou bez zápachu
- Nevytváří žádné alergie a jiné nežádoucí reakce
- Přirozený nehet se prodlužuje za pomoci tipu, na který nanášíme geloidní přípravek, působením UV lampy zajistíme jeho vytvrzení

Modelace nehtů metodou třífázový Gel s lampou

Technika nehtové modeláže v kombinaci tří gelů, které nehtu dodávají vyšší odolnost a trvanlivost při čemž nehty neztrácí svoji přirozenost a krásu.

Postup ošetření:

KROK 1. Na umytých a vydezinfikovaných rukou odlakujeme nehty a pomocí pomerančového dřívka odhrememe a odstraníme nehtovou kůžičku.

KROK 2. Nehtovou ploténku zpilujeme jemným pilníkem, tak abychom odstranili přirozený maz na nehtu (nehet by se neměl vůbec lesknout), ale v žádném případě nehet neztenčujeme. Potom na nehet nanese slabou vrstvu Primeru, čímž zajistíme ještě dokonalejší odmaštění a dezinfekci nehtů.

KROK 3. Vybereme vhodný tip (umělý nehte). Nanese kapičku lepidla na tipy a rozetřeme v části tipu určený pro lepení na nehet. Tip vezmeme za špičku, přiložíme přes volný okraj a lehce přitlačíme, abychom se vyhnuli případným vzduchovým bublinám.

KROK 4. Tip zkrátíme pomocí kleští na tipy a pilníkem upravíme do potřebného tvaru. Pomocí pilníků několika hrubostí zarovnáme tip tak, aby byl hladký, méně nápadný a téměř korespondující s přírodním nehtem.

KROK 5. Aplikačním štětečkem na gel nanese křížem slabou vrstvu UV gelu 1 (podkladová báze) a necháme 2 minuty vytvrdit v lampě. Neotíráme.

KROK 6. Poté se přímo do výpotku nanese druhá vrstva UV gelu 2 (modelovací fáze), kterou vymodelujeme C – oblouk a v lampě vytvrzujeme 2-3 minuty. Výpotky utřeme čističem gelu. Jemným blokem a pilníkem upravíme nehet do závěrečného tvaru.

KROK 7. Na očistěný a upravený nehet nanese se třetí, tenkou vrstvu UV gelu 3 (extra lesk) a necháme zase na 2-3 minuty působit pod světlem UV lampy. Zbytek gelu opět otřeme čističem a nehet už nepilujeme. Pomocí této třetí vrstvy dosáhneme vysokého lesku nehtů a jejich ochrany.

KROK 8. Na závěr ošetříme okolí nehtu speciálním olejíčkem, který hydratuje, zjemňuje a reparuje nehtovou kůžičku.

Modelace nehtů metodou jednofázový Gel s lampou

Technika nehtové modeláže pomocí jednoho gelu jednodušší technikou.

Postup ošetření:

KROK 1. Na umytých a vydezinfikovaných rukou odlakujeme nehty a pomocí pomerančového dřívka odhmneme nehtovou kůžičku.

KROK 2. Nehtovou ploténku zpilujeme jemným pilníkem, tak abychom odstranili přorosený maz na nehtu (nehet by se neměl vůbec lesknout), ale v žádném případě neztenčujeme. Potom na nehet nanese se slabou vrstvou Primeru, čímž zajistíme ještě dokonalejší odmaštění a dezinfekci nehtů.

KROK 3. Vybereme vhodný tip (umělý nehet). Nanese se kapičku lepidla na tipy a rozetřeme v části tipu určený pro nalepení na nehet. Tip vezmeme za špičku, přiložíme přes volný okraj a lehce přitlačíme, abychom se vyhnuli případným vzduchovým bublinám.

KROK 4. Tip zkrátíme pomocí kleští na tipy a pilníkem upravíme do potřebného tvaru. Pomocí pilníků několika hrubostí zarovnáme tip tak, aby byl hladký, méně nápadný a téměř korespondující s přírodním nehtem.

KROK 5. Aplikačním štětečkem na gel nanese se křížem slabou vrstvou UV gelu 1 (podkladová báze - působí jako penetrace) a necháme 2 minuty vytvrdit v lampě. Neotíráme. Tento postup u jednofázové modelace můžeme vynechat, ale díky UV gelu 1 zajistíme daleko lepší přilnavost dalších vrstev jednofázového gelu.

KROK 6. Poté se přímo do výpotku nanese druhá vrstva jednofázového gelu pink a vytvrzujeme 2-3 minuty v lampě. Po vyjmutí z UV lampy aplikujeme ještě jednou vrstvou stejného gelu na stejnou dobu, ale po vyjmutí z UV lampy výpotek utřeme čističem gelu. Shledáme-li nerovnosti po vytvrzení gelu, upravíme nehet jemným pilníkem, nejlépe bílým blokem a na závěr pro les použijeme třetí vrstvu nebo nehty nalakujeme bezbarvým lakem. Pokud se nám zdá, že je nehet dokonalý nemusíme už pilovat a zachováme jeho lesk.